

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara

Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Ófelsége elhagyta Párist és Siegmaringenbe utazott

A hétfői napon Lebrun köztársasági elnök birtokán vadászat volt. — A francia rokonszenv teljességében megnyilvánult a Király és a Nagyvajda iránt

Tanácskozások Bonnet és Reynaud miniszterekkel

PARIS, november 21. Ófelsége II. Carol király és Ófelsége Mihai nagyvajda trónörökös, szombaton este érkezett a zsidóidiszbe öltözött francia fővárosba. Az állomáson ünnepélyes fogadtatás zajlott le. A felséges vendégeket elsőnek Lebrun államfő köszöntötte, aki a kormány több tagjának társaságában jelent meg a pályaudvaron. Az uralkodó és a trónörökös a vasárnapi délelőttöt szállodai lakhelyükön töltötték. Délben egy óraker Ilica Radu őrnagy, királyi hadsegéd társaságában Lebrun államfőhöz gépkocsiztak, aki villásreggelit adott tiszteletükre, amelyen a köztársasági elnökön, a feleségén kívül Jeanneney, a szenátus elnöke, Daladier miniszterelnök, Bonnet, Reynaud, Jean Zay, de Monzel miniszterek, Franchet D'Espéray tábornagy, Gamelin tábornok, Duceo képviselőházi alelnök és még több előkelőség vett részt. A szállodától az elnöki palotáig terjedő utvonalon mindvégig lelkesen ünnepelték az uralkodót és a nagyvajdát.

VADASZAT ÓFELSÉGE TISZTELETÉRE

Ófelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda Lebrun köztársasági elnök társaságában hét-

főn reggel 10 óraker Rambouilletbe utaztak, hogy résztvegyenek a tiszteletükre rendezett vadászatban. A vadászatra induló elnöki vonaton még 10 meghívott vendég utazott: Urdareanu, a királyi ház minisztere, Cesianu párisi román követ, Filitti alezredes, Ilie Radu ezredes, Braconier tábornok, Bellefon ezredes, George Bonnet külügyminiszter, Patenotre nemzetgazdasági miniszter, Peretelat és Mittelhauser tábornokok, Breyselinard, Lebrun elnök veje. Kilenc óra 50 perckor kezdtek a vendégek összegyűlni és egy váróteremben várakoztak Ófelsége II. Carol király érkezésére. Kilenc óra 55 perckor érkeztek a királyi vendégek ugyancsak vadászöltözetben, Mihai nagyvajda kávészinü öltözképpen jelent meg. A vadászatra utazó államfőket a polgári és az állomási hatóságok üdvözölték. A különvonat pontosan 10 óraker indult el.

Pél 11 óraker érkeztek a vadászat színelhelyére és ötös csoportokban kezdtek meg a vadászatot, amelyet Bratellier tábornok vezetett. A kastélyban ebédelték a királyi vendégek és ez alkalommal Ófelsége II. Carol király elbeszélgetett a meghívottakkal.

A vadászatot a kedvezőtlen idő ellenére lefolytatták és azon II. Carol király hat, Mihai nagyvajda pedig hét fácsát lött. Ugy a vadászat előtt, mint annak tartama alatt Carol király több ízben, hosszasan elbeszélgetett Bonnet külügyminiszterrel. A Liberté szerint főleg

Románia és Franciaország képviselteinek nagykövetségre való emeléséről folytak a megbeszélések.

Délután az uralkodó szívélyesen elhucszott Lebrun elnöktől és a vadászat többi meghívott résztvevőtől és Mihai nagyvajdával együtt gépkocsira ült és Párisba hajtatott. 16.35. óraker a királyi vendégeket szállító különvonat befutott a montparnessei állomásra.

Ófelsége Carol király és Mihai nagyvajda Hohenzollern herceg vendégei lesznek, Siegmaringenben. Ott ugyancsak vadászatot rendeznek a királyi vendégek tiszteletére. A látogatás befejezése után Ófelsége és kísérete visszatér az országba.

Carol király tárgyalásai a francia vezető politikusokkal

A bucarestii Semnalul közli Ófelsége II. Carol király franciaországi látogatásával kapcsolatban:

— Rövid párisi tartózkodása alatt — írja a lap — Ófelsége, a király, kivételes tevékenységet fejtett ki. A látogatás hivatalos részén kívül, a melyet egyébként a párisi udvariasság jellemez, Ófelsége arra használta fel az időt, hogy kihallgatáson fogadja a felelős francia politikusokat. Így, miután Bonnet külügyminiszterrel és Paul Reynaud pénzügyminiszterrel tárgyalt, Daladier miniszterelnökkel folytatott megbeszélést.

A tanácskozások során az időszerű európai kérdéseket vitatták meg

és megtárgyaltak több kelet-európai jellegű problémát. Az a nagy érdeklődés, amellyel a Nyugat Ófelsége útját kísérte, bizonyosága volt annak a jelentős szerepnek, amelyet Romania Eu-

rópának ebben a részében betölt. Ettől a diadaluttól jelentős eredményeket várhatunk, amelyek rövidesen megmutatkoznak.

Páris egyébként rendkívül meleg fogadtatásban részesítette az uralkodót és bárhol jelent meg a király, rokonszenvtüntetés fogadta

A FRANCIA SAJTÓ MELEG HANGJA

Ófelsége II. Carol király párisi látogatásáról a legmelegebb hangon írnak. Az Intransigeant tiszteletteljesen üdvözli Románia uralkodóját és élíti a francia-román barátságot. Páris és London népe — írja a lap — megértette, hogy a béke ügyének milyen szolgálatot tegyen. A Paris Soir hangsúlyozza, hogy

Franciaország minden módon támogatni fogja Romániát

és Carol király számíthat is erre a támogatás-

ra, amely teljesen megfelel a francia nép érzelmeknek.

A többi lapok is a legmelegebb barátsággal üdvözlik az uralkodót és Mihai nagyvajdát és nem győzik hangsúlyozni, hogy Páris népe milyen szeretettel várta és fogadta a román királyi vendégeket. A Le Journalban Caint Brice ezeket írja: Ófelsége II. Carol király ez alkalommal fiával, Mihai trónörökösével együtt érkezett Franciaországba. Itt találkozott azzal a rokonszenvvel, amelyet Franciaország az elmúlt hosszú évek során mindenkor tanusított. A lap a továbbiak-

ban megemlékezett arról is, hogy amikor II. Carol király felismerte a politikai pártok gyöngülését, anélkül, hogy a diktatura módszereihez nyúlt volna,

személyes közbelépésével és erélyével megteremtette az új államot.

Külpolitikai téren páratlan hozzáértéssel és a viszonyok ismeretével megerősítette a szövetséget Lengyelországgal, kimélyítette az együttműködést a Balkán-szövetséggel, baráti összeköttetést szerzett Olaszországgal és megőrizte Franciaország, valamint Anglia támogatását. Az egyensulynak ilyen helyes felismerése jó eredményeket biztosított az utóbbi idők nemzetközi krízisei alkalmából.

A lap hangsúlyozza, hogy a Guild Hallban tartott királyi beszéd legkiemelkedőbb része az volt, amikor az uralkodó megállapította, hogy egy ország legjobb követei mindig az üzletemberek és ezzel kapcsolatban említett tett Románia helyzetéről, annak nagy természeti gazdagságairól, melyek kiaknázásra várnak. A lap végül megállapítja, hogy

Románia és Franciaország között az összeköttetést megerősíteni nem szükséges,

mert Páris és Bucarest között mindig a legmelegebb kapcsolatok álltak fenn.

COMNEN KÜLÜGYMINISZTER VISSZAÉRKEZETT BUCURESTIBE

Tekintve, hogy az uralkodó látogatásának hivatalos jellege csakis angliai útjára terjedt ki, Belgiumban és Franciaországban pedig, mint magánember tartózkodik. Calais-tól kezdődően a kíséret összetételében változás történt, illetőleg Petrescu-Comnen külügyminiszter, Starcea szertartásmester és Flondor udvarnagy visszatértek az országba. Az uralkodót és a trónörökösét utjuk további során Urdareanu Ernest udvari miniszter és a szolgálatot teljesítő szárnysegédek kísérik. A kíséret hazautazott tagjai vasárnap délután 2 óra 55 perckor érkeztek meg Bucurestibe, ahol a külügyminisztert miniszteriumának tisztviselő kara üdvözölte.

Bucuresti ünnepi köntösben várja a hazatérő uralkodót

Ugy a főváros, mint az ország lakossága az uralkodó diadalmas külföldi utazásainak hatása alatt áll. Különösen Bucurestiben volt nagy a mámoros lelkesedés, ahol a múlt héten a propagandaügyi minisztérium által megszervezett londoni rádióközvetítést mindenki hallgatta. Az emberek az uccákon lévő rádiós-gépkocsik, vagy rádió-üzletek előtt verődtek össze, hogy hallgassák azoknak a fényes ünnepségeknek lefolyását, amelyeket az uralkodó és a nagyvajda tiszteletére az angol fővárosban rendeztek. Amikor a hangszórókban felcsendült a Királyhimnusz, a főváros uccáin mintegy vezényszórá önként leált a forgalom. A járókelők mozdulatlanul, hajadonfóval, hallgatták a himnuszt, amelyet sok helyen a tömeg együtt énekelt a rádió közvetített zenével.

Az uralkodó elutazása óta a főváros ünnepi köntöst öltött.

Az épületek homlokzata fel van díszítve és amerre a szem néz, mindenütt az angol színeket lengeti az őszi szél. Különösen az üzletek kirakatai vannak szépen feldíszítve. A legtöbb helyen az angol és a román király arcképe látható, a két ország színeire festett szalagokkal átkötve. A nagy könyvkereskedések atlaszokat állítottak ki, amelyek a Brit Birodalom térképét ábrázoló oldalaknál vannak kinyitva. Látni a kirakatokban angol könyveket. Az egyiknek címe: Mária, Románia királynéjának élete. Ott van azután Bolíthotól VI. György király életrajza, a Románok története francia nyelven. A mű szerzője Iorga professor. Nem hiányoznak a Királyi Alapítványok könyvei sem és azok a térképek, amelyek a románság történelmi jogait igazolják.

Az igazi angol-román barátkozás azonban leginkább a lelkekben jut kifejezésre. Ezidőszereint a fővárosban mindenki arról

a fényes fogadtatásról beszél, amelyet a lakosság kíván rendezni Öfelsége és a nagyvajda visszatérése alkalmával.

Ezen a fogadtatáson mindenki ott akar lenni, mindenki látni és üdvözölni akarja az uralkodót. Számos község előljárással azzal a kérdéssel fordult illetékesekhez, hogy az uralkodó milyen utvonalon tér vissza külföldi utazásáról. Tudni akarják a pontos időt, hogy az utvonalba eső községek keletkeppen fogadhassák és virágokat szórjanak a királyi különvonat elé. Maga a fővárosi ünnepé kívánja avatni azt a napot, amelyen az ország feje és a trónörökös ismét Bucuresti falai közé érkezik. Résztvevők majd a fogadtatáson a strájerok, a tanulói fűrés, a hazafias egyesületek, az állami tisztviselők és a többi testületek.

Az ország egyik végétől a másikig, annak a felségek kezdeményezésének döntő sikere uralja a lelkeket, amelynek célja a felsőbb román érdekek megvédelmezése.

A FRANCIA SAJTÓ ROKONSZENZUE II. CAROL KIRÁLY IRÁNT

Páris, november 21. A francia sajtó élénken foglalkozik Öfelsége II. Carol király látogatásával. A lapok közlik Öfelsége képmását és életéből különböző epizódokat elevenítenek fel. Ugyancsak foglalkoznak Mihai trónörökös élet-történetével is. Hangsúlyozzák, hogy a francia nép milyen megkülönböztetett szeretettel és tisztelettel üdvözölte a látogatóba érkezett uralkodót. A Figaro írja:

— Ismeretes, hogy Románia királyának különleges szerepe volt az országa külpolitikai és gazdasági életében. Ez annál fontosabb, mert Románia helyzete különlegesen nagy jelentőséggel bír a csehszlovák-kérdés feldolgozása óta. Hangsúlyozza a lap, hogy a most lefolyt válság idején Öfelsége Carol király ritka bátorságról tett tanúságot országa külpolitikai és gazdasági elkötelezettségének teljesítése terén és elhatározott szándéka, hogy továbbra is a lojalitás politikáját folytatja a baráti országok iránt.

Az Excelsior, miután méltatta Románia magatartását a legutóbbi válsággal kapcsolatban, a következőket írja még:

— A két országot érzelmi kapcsolatok fűzik össze és érdekeik tekintetében is egyetértésben vannak. Öfelsége II. Carol király rendkívül népszerű a földművesek és munkások körében, a román hadseregen belül pedig különleges hírség nyilatkozott meg, mert

nem egyszeri katoná, hanem hivatott vezető, aki fel tudja használni tekintélyét.

Ugyanezért Carol király kiváló államférfi és rendkívül finom érzékű diplomata, aki a politikai mozgalmakat irányítja és utat szab népe jellegzetes mozgalmainak.

A L'Ordre megállapítja, hogy a legutóbbi nemzetközi események Öfelsége nagy rátermett-

ségéről tett tanúságot és a legválságosabb körülmények között is meg tudta teljes cselekvési szabadságát őrizni anélkül, hogy bárkit is megbántott volna. Ezidőszereint nyilvánvalóan azon dolgozik, hogy a Nyugat megértse munkáját és vegye figyelembe azt. Románia uralkodója

a francia vezetők politikuskok részéről nyilvánvaló bizonyosságot nyer azokról a kapcsolatokról, amelyek Franciaországot egyesítik Romániával

és amelyek legalább annyira életerősek, mint a múltban, sőt még erősebbek. Franciaországnak elhatározott szándéka, hogy gazdasági téren szorosan együttműködjék Romániával és támogatja az országot a legvégső határig.

A Petit Journal megállapítja, hogy a köz-

A külügyminiszter köszönete Angliának

Bucuresti, november 21. Petrescu Comnen Románia külügyminisztere november 21-én a következő sajtónyilatkozatot tette:

— Abban a részében részesültem, hogy három királyt szolgálhattam és különböző minőségben részt vehettem számos királylátogatásban, amely a baráti népek között történt. Eddig azonban

fényesebb ünnepséget, mint amellyel Öfelsége, II. Carol királyt és Mihai nagyvajdát az elmúlt héten Londonban fogadták, nem láttam.

Nem megrendezett ünnepség volt, amely kulisszák között játszódik le. s amelyről a kancellárok és nagy követségek gondoskodnak bizonyos hagyományoknak megfelelően, de öszinte megnyilatkozása és tularadása a határtalan rokonszenvnek és tiszteletnek, valamint a meleg hódolatnak, királyunk és országunk iránt. A tartozkodó brit népet meghódította Öfelsége személyes varázsa, hogy eljött dicő-

BUNDAK
és mindennemű szörmeáruk legolcsóbban
Rubinnál
Mindennemű szörmeáruk elkészítését, átalakítását, javítását legolcsóbban vállaljuk
Chudovszky IV., Bulev. Berthelot 16.
műhelyvezetője mellett

társasági elnök által II. Carol király tiszteletére rendezett hétfői villásreggeli után az elnök jelenlétében megbeszélés volt az uralkodó, Daladied miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter között. A lap szerint Románia királya kifejtette a francia államférfiak előtt álláspontját, amelyet legutóbb Londonban ismertetett Chamberlain és Halifax előtt.

séges és rendkívüli tevékenységeinek megvalósításának színhelyéről. Románia egyenes politikája és

magas színvonalu erkölcsi magatartása az utóbbi nemzetközi eseményekben, nem volt idegen a meleg fogadtatásról,

amelyben a király részesült az Egyesült Királyságban. Különböző beszédei, különösen az, amelyet a Guilding Hall-ban mondott, valamint magánmegbeszélései, amelyeket londoni tartózkodása alatt folytatott, teljes bizonyossággal szolgáltattak nemcsak a brit vezetőpolitikuskok, de az egész közvélemény számára is, hogy Románia abban a szerencsében részesül, hogy ügyeinek élén rendkívüli uralkodó áll, aki felbecsülehetetlen politikai képességekkel rendelkezik és aki a megvalósítások embere. A Londonban eltöltött három nap alatt szerencsém volt lényegbe vágó megbeszéléseket folytatni a brit kormány tagjainak többségével, a politikai és gazdasági élet számos személyiségével.

Anglia és Franciaország közös védelme képezi a párisi megbeszélések tárgyát

London, november 21. Az angol államférfiak párisi tanácskozásait hosszasan kommentálják a lapok. A Times szerint a tárgyalások középpontja az Olaszországgal való viszony rendezése. Megbeszélés ezenkívül a spanyol-kérdést is, miután a barcelonai kormány valamennyi külföldi önkéntesét hazaküldi. Az angol terv tehát a hadviselő felek elismerésére életbeléphet, ha a nemzetiek részéről is megfelelő számú önkéntest elbocsátottak. Mef gogják vizsgálmi

Anglia és Franciaország közös védelmének ügyét is.

Megvizsgálás alá kerül a közös védelmi rendszer és bizonyosra vehető, hogy légügyi téren még nagyobb erőfeszítésekre fog megegyezés történni. A francia-szovjet egyezmény vagy a franciánemet megegyezés nem szerepel a napirenden, de szóba kerülhet ez is. A Daily Mail úgy tudja, hogy a megbeszélések fő tárgyát a francia-angol védelmi szervezet kiépítése fogja képezni

Százezernél több ember volt Kemal elnök temetésén

Déli 12 órakor helyezték sirba Törökország újáteremőjét

Ankara, november 21. Kemal Atatürk földi maradványainak temetési ünnepségei hétfőn délelőtt kezdődtek meg Ankarában. A gyászmenet a nagy nemzetgyűlés épületéből indult meg és kerülő uton haladt végig a város nevezetesebb uccáin, hogy minél számosabban megcsúszhassanak az országalapítótól. A menetet több, mint százezer ember nézte végig.

A hatalmas gyászmenetet az utvonalon a

gyász jelül lefelé fordított puskacsővel sorfalat álló katonaság fogadta s közben ágyutalpon vittek a koporsót, amely után először az elhunyt elnök családtagjai, majd a török előkelőségek, a külföldi hatalmak képviselői haladtak. Délber 12 órakor ért a menet a kriptá elé, amely fölé a török nép kegyelete nemsokára hatalmas mauzoleumot fog emelni.

A Szentszék emlékiratot juttat el a német kormányhoz

Utolsó kísérlet a béke megteremtésére

Berlin, november 21. Az United Press értesülése szerint hivatalos helyre megbízható értesülés jött, hogy a Szentszék emlékiraton dolgozik és azt legközelebb eljuttatja a berlini kormányhoz. Az emlékirat a katolikus püspökök panaszait foglalja össze és ez lesz a Vatikán részéről az utolsó kísérlet, hogy békés tárgyalások

induljanak meg a Szentszék és a német kormány között a konkordátum alkalmazásáról. Az emlékirat titkos lesz, amennyiben az nem olvasák fel a templomi szószékeken. Az esetben ha az emlékirat nem éri el a kívánt célt, a Szentszék akkor sem fogja a konkordátumot felmondani.

Chamberlain a zsidókérdésről nyilatkozott az alsóházban

Sandomingo és Kenya 180 ezer menekültet fogadnak be, Brit Guinea több mint tízezer négyzetmérföld területet ad. — Olasz lapok támadása a zsidók elhelyezése ügyében

London, november 21. Chamberlain miniszterelnök hétfőn az alsóházban részletes nyilatkozatot tett a zsidó menekültel elhelyezésére vonatkozó eddig felmerült tervek és megindult nemzetközi tárgyalások tekintetében. Chamberlain közölte, hogy az angol kormány szorgosan tanulmányozta azokat a módozatokat, amelyeket gyarmataival együtt elfogadhat a zsidó menekültel befogadása és letelepedése megkönnyítése érdekében. A kormány szem előtt tartja az eviani menekültügyi értekezlet határozatait, hogy a kivándorlást

leten megjelent többi ország is hozzájárul a Németországból kivándorolt zsidók letelepülésének gyors megoldásához.

MELY ÁLLAMOK FOGADJAK BE A ZSIDÓKAT?

Páris, november 21. A Paris Soir ismerteti, hogy eddig a következő államok biztosítottak bevándorlást a zsidók számára: San Domingo 100 ezer, Kenya 80 ezer, az Északamerikai Egyesült Államok 12.500, Ausztrália tíz éven át évi 5 ezer főnek, Paraguay 500 családnak, Chile 300 családnak, Palesztina 40 ezer kivándorlót kész befogadni, de a Zsidó Nemzeti Szövetségnek ehhez London beleegezését kell kieszközölnie.

„KIABALÁS, AMELY NAGY SEMMI TAKAR”

Róma, november 21. A zsidókérdés ismét vezető helyre jutott az olasz lapok hasábjain. A Giornale d'Italiaiban Gayda Virgilio ezen a címen írt vezetőcikket: „Miért nem fogadják be őket?” Az írja, hogy a demokráta államok fővárosában két éve féktelen izgatás folyik Németországgal és Olaszországgal szemben. Ezek az államok folyton tiltakoznak a zsidóüldözések ellen, de a kiabálás nagy semmi takar, mert egyik sem gondol arra, hogy kinyissa kapuit a zsidó menekültek előtt. Anglia az utóbbi években mindössze 5 ezer menekültet fogadott be és ha az a kifogása, hogy az anyáállamban nem férnek el, a gyarmatokat biztathatna menekültek befogadására. Ezzel szemben a demokráta államok közül Belgium, Svájc és Franciaország a bevándorlást megnehezítő rendelkezéseket tettek. Roosevelt is csak jóindulatot mutat, de politikája erre ráfácol. Az Egyesült Államok a dél-amerikai államokat igyekeznek a menekültek befogadására bírni, de eddig eredménytelenül.

a zsidó származási országai is könnyítse meg és járuljon hozzá olyképpen, hogy megengedi a zsidók vagyonának elszállítását. Az Angliába beocsátandó egyének számát az ezzel az ügygel foglalkozó önkéntes szervezetek teljesítőképesége korlátozza. Majd megemlítette, hogy 1933 óta 11 ezer menekült nő, férfi és gyermek szállt angol partra. A gyarmatok megkérdezése során Tanganyika kormányzója várja a menekültügyi szervezetek küldöttségét, amely majd a helyszínen tanulmányozza a letelepedésre szánt területeket. Az angol kormány megkérdezte Észak Rodéziát és Nyassát, vajon lehetséges volna ott is a zsidóság letelepülése.

Mindkét helyről kedvező válasz érkezett. Brit-Guineában a kormány bérleti szerződéseket fog a zsidóság rendelkezésére bocsátani nagytelekű feltételek mellett. Számadatokat egyelőre nem közölhet az ily célra rendelkezésre álló területekről, de annyit már most is bizonyos, hogy nem lesz kevesebb tízezer négyzetmérföldnél. Valószínű viszont, hogy ez a mennyiség emelkedni fog. Palesztináról szólva kijelentette, hogy általában elismerték, hogy ez a kis ország nem nyújthatja a menekültek főbőfőnek megoldását.

Az angol kormány reméli, hogy az eviani értekez-

Viszket a bőre? Össze van csipve?

A Cadum kenőcs eléggé nem becsülhető jótétemény azok ezrei számára, akik évek óta bőrbetegségeken szenvednek. Ezen csodás használatára viszszaadja nyugodt álmát azoknak, akiket e betegségek kínoztak. Azonnal megszünteti a viszketést, a bőr minden irritációját vagy gyulladást enyhíti és gyógyítja. Számos fájdalomnak veszi elejét, ha idejében használ Cadum kenőcsöt kiütés, pattanás, sebek és égési sebek gyógyítására. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

Eszterházy János gróf államtitkár lesz a szlovák kabinetben

Vizsgálatot kért maga ellen a párisi cseh követ

Prága, november 21. Ossutzky párisi cseh-szlovák követ vasárnap visszautazott állomáshelyére. Ossutzky prágai tartózkodása alkalmából felhívta a kormányt, hogy indítsa sürgősen vizsgálatot és állapítsa meg, hogy bizonyos cseh diplomaták milyen mértékben felelősek Cseh-szlovákia katasztrófájáért. A követ egyébként saját maga ellen is vizsgálatot kért.

A sajtó, mint befejezett tényről számol be, hogy Szlovákiában magyar és Csehszlovákban német nemzetiségű államtitkárságot állítanak fel. A magyar államtitkár Eszterházy János gróf, a német államtitkár pedig Kundt szudétanémet képviselő lesz.

Laguardia újabb támadása az európai diktatúrák ellen

HAVANA, november 21. (Radior). Az amerikai városok kongresszusán Laguardia, Newyork város polgármestere beszédet mondott és közvetítette Roosevelt köztársasági elnök üzenetét, majd pedig kijelentette, hogy a Latin-Amerikai Államok gazdasági összeköttetését ki kell fejleszteni az Egyesült Államokkal. Meg kell tanítani gyermekeinket, — mondotta Laguardia, — hogy szeressék és ne gyűlöljék a szomszédokat. Még kell erősíteniük a demokráciák iralmát a diktatúrák ellenében. Tanítsuk meg gyermekeinket az „Ave Maritima”, az „Ave Dictator” helyett. A főpolgármester ezután élesen bírálta a német és olasz propagandát a Latin-Amerikai Államokban és annak a rennyének adott kifejezést, hogy a panamerikai városok kongresszusa állandó intézménnyé válik.

Halász Lajcsi felesége elhuzta a hollandusok nótáját

Miért jött idő előtt haza a híres kolozsvári cigány? — Még Hagában sincsen béke, ha ott az asszony

Nemrégiben nagyon irigyelték az Aradon is jólismert Halász Lajcsi cigányprimást és a bandáját, mert nagy tisztesség szakadt rájuk. Hollandiába kapott a zenekar nagyon előnyös szerződést, a hágai Picadilly kávéházba hívták a bandát muzsikálni és még a mikrofon előtt is játszhat, oly nagy volt a megbecsülésük. Néhány nap előtt azután újra otthon, Kolozsváron termettek, nem jószántukból jöttek, küldték őket. De nagy sora van annak, amíg ismét hazatértek. A főszerep Halász Lajcsi erélyéről ismert feleségéé, aki Hollandiába is elkísérte férjét és éppen ez okozta a bajt, illetve az időelőtti hazatérést. Halász Lajcsinak valami nézeteltérése támadt a gazdával, mondják, hogy éppen az asszony miatt, aki éber szemekkel figyelte, merre muzsikál az élete párja. S a nézeteltérésbe belekegyedett Halászné is s tekintve, hogy nem ismeri a tulipán-kedvelő nép nyelvét, úgy vélte, hogy nemzetközi szokások alapján jobban halad a magyarra és azt a kávéház-tulajdonos orcsáján csattantotta el. Halász Lajcsi szótlanul ment csomagolni, tudta, hogy szedniök kell sátorfájukat. Egy másik holland nagyvárosban kötöttek ki, de alig játszottak egy-két napot, Halászné erélyének idáig is híre terjedt. Innen is menniök kellett, de ezután már hazafelé. Ez Halász Lajcsinék hazakerülésének története. A Picadilly tulajdonosa szeretete volna hallani, hogyan játszik Halász Lajcsi és a végén neki húzták el a nótáját.

Összehívták Londonba a zsidó menekültügyi bizottságot

Japan nem fogad be zsidó bevándorlót, Ausztrália csak mérsékelten

Páris, november 21. Bonnet külügyminiszter hétfőn délelőtt megbeszélést folytatott Berangerrel, a francia szenátus külügyi bizottságának elnökével a zsidó menekültel kérdésében. Beranger a hét végén, mint a hatalmak közötti bizottság alelnöke Londonba utazik, hogy résztvegyen lord Winterton által összehívott bizottsági értekezletben. Az angol államférfiak e heti párisi látogatása alkalmával Bonnet külügyminiszter és Beranger valószínűleg megbeszélést folytatnak az angol államférfiakkal és megtárgyalják a két nagyhatalomnak a zsidók kivándorlásának kérdésében követendő magatartásukat is.

Srons ausztráliai miniszterelnök nyilatkozatot adott ki, amelyben cáfolja azokat a londoni jelen-

téseket, hogy Ausztrália korlátlanul beengedi a zsidó menekülteket.

— A zsidó menekültek tömeges bevándorlásáról szó sem lehet — mondotta — és nem felel meg az sem, hogy Ausztrália zárt területeket bocsátana rendelkezésre zsidó letelepítési célokra. Bruce ausztráliai főmegbízott különben utasítást kapott, hogy mindezeket hivatalos formában közölje az angol kormánnyal.

Tokiói jelentés szerint a német-japán kulturális egyezmény aláírásának évfordulóján, pénteken kormányrendelet jelenik meg, amely megtiltja, hogy németországi menekült zsidók Japán területén letelepedjenek.

Kétségesse vált Chwalkovszky elnökké választása

Ideiglenesen Cerny lesz Csehszlovákia elnöke. — Újabb területeket adnak át a csehek Németországnak

Prága, november 21. Hétfőn fontos belpolitikai tárgyalások zajlottak le, amelyek eredményeképpen Chwalkovszky külügyminiszter bizonyos ellenvetéseket tett elnökké való jelölésével kapcsolatban. Chwalkovszky eddig biztosra vehetett jelölése tehát kétséssé vált. Politikai körökben arra utalnak, hogy

Csehszlovákiának még fontos politikai tárgyalásokat kell a külfélddel folytatnia

és ezek a tárgyalások elengedhetetlenül szükségesek teszik Chwalkovszky jelenlétét. Ha azonban államfővé választják, jelenléte legalább is korlátozott volna. S minthogy Csehszlovákia nem rendelkezik még egy olyan alkalmas személyiséggel, mint Chwalkovszky, előreláthatólag helyette

Cerny volt belügyminisztert jelölik Benes utódjának.

míg Chwalkovszky, mint miniszterelnök és külügyminiszter hajtja végre a kibontakozás politikáját. De egyéb személyi meglepetések is várhatók. Mindenesetre annyi tény, hogy az elnök személyének kijelölése ismét kitörlődik és az elnökkiválasztás legalább a hét végéig elhúzódik.

Az új német-csehszlovák határ előreláthatólag újabb változáson esik keresztül, mert a pontos határmegállapítás végrehajtása következtében

bizonyos csehszlovák területeknek szintén német fennhatóság alá kell kerülniök.

Ennek folytán mintegy 60 ezer eddigi csehszlovák állampolgár kerül német területre. A határkiigazítás a történelmi Csehszlovákia északi részén megy végbe.

A jegynélküli utasok megbüntetését kérik a villamosvasuti kalauzok

A zsufolt kocsikban mindig akadhat egy-két ingyenutas

Temesvár, november 21. A temesvári villamos vasut alkalmazottai kérvényt nyújtottak be az igazgatóságához és abban különböző anyagi panaszokat fűztek fel. Rámutatnak arra, hogy a villamos vasutnál a szolgálati jutalom alacsonyabb, mint a villanytelepnl és egyforma elbánást kérnek.

Együttal fizetésemelést is kérnek

azzal a megokolással, hogy jelenlegi járandóságai a nagy drágaság mellett a megélhetésre elégtelen. Szükségesnek tartják, hogy az igazgatóság számukra évente egy pár bakancsot és szőrmesüveget adjon. A szolgálati beosztásban kérik az életkor, a szolgálati idő és a képzés tekintetbe vételét. A kérvény külön foglalkozik azokkal a pénzbüntetésekkel, amelyekkel a kalauzokat sújtják, valahányszor az ellenőrök jegy nélküli utast találnak a villamoson. A beadvány szerint a kalauzok csak abban

az esetben lehetnek felelősek, ha a forgalom normális. Amikor azonban a reggeli, déli és esti órákban a kocsi tulzsufoltak, mindig megvárhatják, hogy egy-két utas minden körültekintés ellenére is kibúvik a jegyváltás alól. Javasolják, hogy minden egyes esetben

valahányszor az ellenőrök jegynélküli utast találnak, az illető utasra a helyszínen rójjanak ki bírságot.

A beadvány panaszolja, hogy a kalauzok és a kocsivezetők, akik a remiz előtti és a gyárvárosi Traian téren veszik át főlvtáskor a szolgálatot, sokszor esőben és a hóban kénytelenek várakozni és azért kérik hogy számukra várakozó helyiségeket építsenek. Végül kérik, hogy az éjszakai szolgálatban eltöltött külön órákért külön díjazást kapjanak.

Négy követelést támaszt Olaszország a franciákkal szemben

A szuezi részvények egyrészének átadását igénylik az olaszok. — Estétől reggelig volt Göring kihüldöltje Londonban

Pál jugoszláv régens Londonban

London, november 21. Az angol fővárosban nétfőn délelőtt tették közzé az angol államférfiak párisi látogatásának programját. Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter kíséretük tagjaival szerdán este érkeznek meg Párisba. Csütörtökön Lebrun elnök villásreggelit ad tiszteletükre, majd este Páris város ad disztribúciót és utána az angol követségen fogadást rendeznek. Az angol államférfiak pénteken térnek vissza Londonba.

GAZDASÁGI ÉS POLITIKAI KÉRDÉSEKRŐL TÁRGYAL PÁL HERCEG ANGLIÁBAN

London, november 21. Pál jugoszláv régens herceg és felsége ma délután negyed 2 órakor Dowerbe érkezett és onnan azonnal folytatta útját London felé, ahová délután megérkezett. A Reuter ügynökség értesülése szerint Pál jugoszláv kormányzó herceg londoni tartózkodása során nagyfontosságú eszmecserét folytat az angol vezető államférfiakkal a nemzetközi és kereskedelmi kérdésekben. Pál herceg ugyanis elsősorban, mint a jugoszláv kereskedelem követe érkezik Londonba, de politikai kérdésekről is tanácskozn fog Chamberlain miniszterelnökkel, Halifax külügyminiszterrel és más angol személyiségekkel. Az időszzerű politi-

kai események igen sok kereskedelmi és politikai kérdést vetettek fel, amelyek közelről érdeklík egyrészt Angliát, másrészt Jugoszláviát is.

GÖRING BIZALMASA ANGLIÁBAN

A Press Association jelentése szerint Göring marsall bizalmi embere, von Bodenschatz, aki repülőgéppel a croydoni repülőtérre érkezett még vasárnap este, hétfő reggel visszatért Németországba.

ÜDVÖZLIK CHAMBERLAINT AZ ANGOL OLASZBARÁTOK

Az angol—olasz parlamenti bizottság, amelyhez az angol törvényhozás házában igen sok tagja tartozik, az angol—olasz egyezmény létrehozása alkalmából, üdvözlő táviratot küldött Chamberlain miniszterelnöknek. A távirat

az egyezményt a világbékéhez vezető első fontos lépésnek minősíti.

A bizottság ugyancsak üdvözlő táviratot küldött Grandi londoni olasz nagykövetnek, hangoztatva, hogy az angol—olasz hagyományos barátság a legjobb uton halad.

HÜVÖSEN FOGADTAK RÓMÁBAN A FRANCIA NAGYKÖVETET

Páris, november 21. A francia sajtó nem tárja kedvére jelnek Francois Poncet új római francia nagykövet legutóbbi római fogadtatását és a Jour csodálkozik, hogy

a francia diplomatát megbízó levelének átnyújtásakor Olaszország olyan hüvösen fogadta.

Olaszországnak a lap szerint, súlyos követeléseai vannak Franciaországgal szemben. E követelések pontjai a következők: 1. Spanyolország, 2. Tunisz, 3. Szeuz, 4. Djíbuti.

Vagyis Mussolini miniszterelnök most sokkal jobban bízik Franco győzelmében, mint eddig és ezért ki akarja eszközölni számára a hadviselői jogok mielőbbi elismerését

Tuniszban új elrendezést követel az olasz kormány az olasz lakosság számára.

A Szeuzi csatorna igazgatóságában annyi helyet követel, amennyi megfelel az áthaladó olasz hajók forgalmi arányának. Ugyanígy mértékben követeli a részvények megosztását is. Végül Djíbutiban szabad kikötőt követel, mert ellenkező esetben kénytelen lenne Abesszíniából új vasútvonalat építeni bármely keletafrikai olasz gyarmat partvidéke felé. Az ilyen tervek megvalósítása pedig megbénítaná Djíbuti kikötőjének forgalmát.

Francois Poncet nagykövet a követség tisztikarának kíséretében hétfőn megkoszorúta a fascista forradalom hősi halottainak emlékművét.

Szeuz — a jó üzlet

Alig néhány napja, hogy az angol—olasz egyezmény életbélépett, máris olyan mozgalom ütötte fel fejét Olaszországban, amely az angolokra, az angol tőkére kellemetlen. Az olasz szenátorok egyrésze akciót indított a Szeuzi Csatornatársaság alapszabályainak módosítására, holott nemhogy a kérdéses szenátorok, hanem egyetlen olasz állampolgár sem tulajdonosa a részvénytársaság egyetlen részvényének. Első percre tehát különösnek látszik egy magántársaság ügyeibe való beavatkozás, de az olasz álláspont szerint a szuezi csatorna kihasználása csak alakilag történik egy részvénytársaság által, valójában emögött angol—francia érdekek húzódnak meg, tehát a kérdés politikai.

Amikor 1869-ben a forgalomnak átadták Lesseps Ferdinand francia mérnök művét a szuezi csatornát, maguk a franciák sem voltak tisztában azokkal, hogy milyen messze üzlet kínálkozik. Elsősorban angol érdekek fűződtek a csatornához, amelynek kiépítéséig az angol hajók csak Afrika megkerülésével érhettek Indiába. Az út hossza egyharmadára csökkent. A francia alapítók aránylag olcsón és egy tözsdemanóver segítségével átengedték a részvénytöbbséget az angoloknak, amihez a francia állam csak úgy járult hozzá, hogy az alapszabályokban a francia hadi és kereskedelmi tengerészet számára ingyenes átkelést biztosítottak, amit különben az angol kormány is fenntartott magának. A társaság ennek dacára évek óta az alapítóke százszázalékát fizeti osztalékként, aminek oka az, hogy az olaszok egyre fokozottabban használják a szuezi csatornát.

Előbb az olasz—abesszín háború, majd Abesszínia felépítése folytán az olaszok évi forgalma százezer tonna. Hogy ez milyen nyereséget jelent azt elképzelhetjük, ha tudjuk, hogy az átkelés díja tonnánként 10 aranyfrank, üres hajók pedig tonnánként 7 aranyfrankot fizetnek. Erthető, hogy az Olaszország elleni szankciók tárgyalása alkalmával elsősorban az angol részvényesek figyeltek riadtan fel arra a javaslatra, hogy a csatornát el kell zárni az olaszok elől, ami alapszabályellenes is lett volna, mert az angol s francia kormányok által jóváhagyott alapszabályok tiltják az ostromzár alkalmazását.

Miután Abesszínia felépítéséhez óriási nyersanyagkészletet, elsősorban vasat és cementet kell szállítani a massuahi kikötőbe, ezek után a társaság bőséges vámot szed. Az abesszín háború alatt az olasz kormány 50 milliárd leinek megfelelő összeget fizetett ki átkelési díj címen és Olaszország eladósodásának nem utolsó sorban volt ez az oka. De az abesszíniai építómunka évenként annyi összeget emészt fel csupán átkelési díjban, mint a mennyi Románia költségvetésének teljes összege. Erthető tehát, hogy a fizetésbe belefáradtak az olaszok és a már jelzett akció egy súlyos teherrel való szabadulás: céloz. Az akció az utolsó hetekben feltűnően erős: olasz és német lapok egyre sürűbben megjelenő cikkeiben mutatnak arra, hogy ez az üzlet voltaképpen politika és a szuezi csatorna ügye nem a nemzetközi kereskedelmi jog, hanem a nemzetközi jog körébe tartozik. Az angol és francia lapok közül egyedül a Temps foglalkozott a kérdéssel és gyűnyosan jegyezte meg, hogy Olaszország elsőrendű exporeikke a fascizmus, amelyet most külföldi részvénytársaságok számára akar szállítani.

Anglia arra is számít, hogy a kérdést a politika szabályai szerint kell egyszer megoldani. Ezért ma nemcsak Aden, hanem Szeuz is katonai erőddítmény, sőt Anglia 50 millió fontsterlinges kölcsönt is adott Egyiptomnak a partvidék további megerősítésére. Ami a sajtóban folyik: az az érvek harca, de a valóságban esetleg fegyverrel is meg kell védeni Szeuzt. Hacsak nemzetközivé nem teszik és nemzetközi ellenőrzés alá nem helyezik. Ehhez azonban rengeteg pénz kell, mert a magas osztalékoktól elkapott részvényesek nem válnának meg olcsón papírjaiktól. Kérdéses, hogy egy sok százmilliárdos megváltási árat az európai hatalmak be tudnak-e illeszteni költségvetésükbe és nem-e olcsóbb, ha a Szeuz körüli harcra, a fegyverkezésre készülnék? Abban amúgy is már benne vannak.

HOTEL RIO

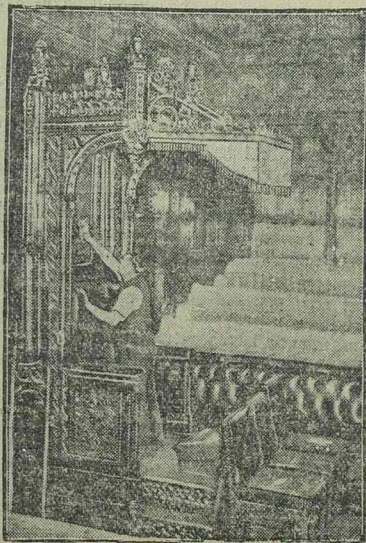
BUDAPESTEN VII., Kürt, ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

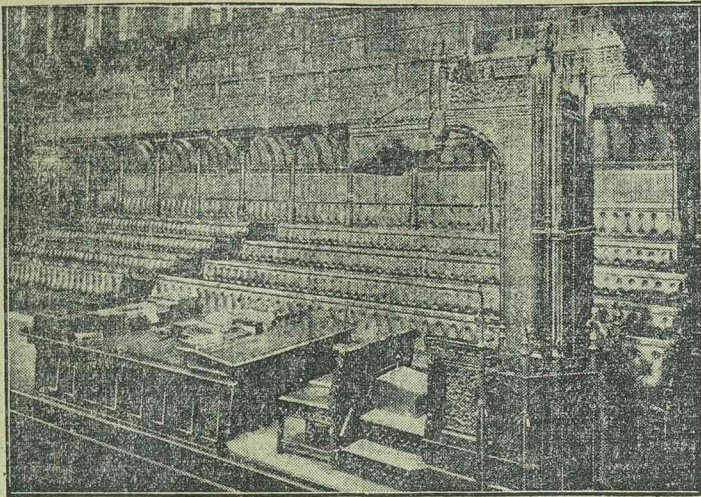
1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz, Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

London. alsóház elnöki széke

London. A parlament ülésterme

Meghalt Maud, Norvégia királynéja

VI. György angol király nagynénjét gyászolja az elhunytban. Mély gyász Norvégiában

London, november 21. Maud norvég király-vasárnap egy londoni szanatóriumban elhunyt. A királynét néhány nappal ezelőtt szálították Londonba, ahol bécsavarodásból kifolyólag műtéten esett keresztül. A sebészi beavatkozás jól sikerült és így a közvéleményt meglepésszerűen érte a hír, hogy a királyné állapotán váratlan súlyosbodás állott be, amely halált okozta. Férje, VII. Haakon király még a betegség súlyosra fordulásának első hírére bejárgyához sietett.

Az angol királyi udvarban mély részvételt keltett a halálhír.

VI. György király, akinek az elhunyt nagynénjét, egyhávi udvari gyászt rendelt el. Maud királyné 1869-ben született Malborough House-

ban, mint VII. Edward leánya. 1896-ban ment férjhez Károly dán trónörököséhez, akit VII. Haakon néven 1905-ben királlyá koronáztak.

Oslo, november 21. Maud királyné halálának híre az egész országban hatalmas gyászt váltott ki. Az újságok rendkívüli kiadásokban közölték a gyászeményt. Az üzleteket, kávéházakat és nyilvános helyiségeket azonnal bezárták. A miniszterelnök a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy

a norvég nép Maud királynéban a jóság és a nemesség megtestesítőjét tisztelte.

A halálhír annál inkább lesújtotta az országot lakosságát, mert a londoni értesülések úgy számoltak be, hogy a műtét jól sikerült.

Franciaország

Semmilyen támadástól nem fél...

Chauviérs miniszterelnök-helyettes és Petain marsall nagy beszéde Elzász visszafoglalásának huszadik fordulóján

Páris, november 21. Elzász-Lotharingia eloglalásának huszéves emléknappja alkalmából szász-Lotharingiában nagyszabású ünnepek folytak le. Az ünnepség során Chauviérs miniszterelnök-helyettes Colmarban mondt meg beszédét:

— A francia demokrácia hatalma legyőzhetetlen — mondotta. — Nemcsak befelé jelent átklaszilárd alapot, hanem kifelé is olyan védőástyt alkot, amely elfoglahthatatlan. A demokrácia Franciaország dicsőségesen szembe tud állni minden külföldi támadással, mert életreje olyan hatalmas, hogy legyőzhetetlen. Tüom, hogy az ország határa közelében óvatosaak kell lennem szavaimmal, mert könnyen félértések támadhatnak, ha szavaimat helytelenül értelmezik. Ezért nyitlan kijelentem:

Franciaország semmiféle támadástól nem fél, mert tudja, hogy a demokrácia francia köztársaság védőfalain minden ellenséges támadás megtorpan.

— Metz városa minden francia szívéhez ársasebédn, amelyen az emléknapp alkalmából következőket mondotta:

— Metz városa minden francia szívéhez kötött. Ez a város jelenti számunkra Franciaország végvárát a germán veszéllyel szemben. Husz évvel ezelőtt mélyeséges boldogsággal álltam ugyanezen a földön. Akkor mindent rozslásnak láttam,

ma az ég fekete fölöttünk és lelkeket aggódás tölti el.

De azért boldogan emlékszem vissza a dicsőség élekelemző napjaira. Most nem akarok kitérni arra, mit kezdünk, hogy a felettünk lévő veszéllyes sötétséget eloszlassuk. Csúpan arra intek minden franciát: a CSAADJA egyen a vára. Gyer-

meiket nevelje nemzeti szellemben, hogy megbecsülje a francia földet és megszeresse a francia impériumot. Neveljétek a gyermekeket igazi franciáknak. És ezért is ünnepelnünk kell a francia hadsereg legnagyobb győzelmének emléknappját, meg kell mutatnunk, hogy nem minden rossz, ami körülvesz bennünket és magasan lobog a francia nemzeti szellem.

Százhatvannégyezer angol fontot akart Bata cipőgyáros kicsempészni Csehszlovákiából

A német hatóságok letartóztatták, de később szabadon engedték

Prága, november 21. A szudetanémetek hivatalos lapja, a Die Zeit jelenti, hogy Bata csehszlovák cipőgyárost, az ismert cipőkirályt autóján tartóztatták, amikor

164.000 angol fontot az ország területéről akart csempészni.

Ezt a hatalmas összeget Bata állítólag páncélszekrényében őrizte eddig. A csehszlovák táviratiroda ezt a hírt nem erősíti meg.

Bata cipőgyáros letartóztatásával kapcsolatban hivatalos hely közlése szerint Batát azért tartották vissza a német vámtisztviselők, mert nem azok között szerepelt, akiket német területre lépésük alkalmával a kiadott utasítás értelmében le kellett tartatni. Később ezt a rendeletet visszavonták, de a német vámtisztviselők erről értesítést nem kaptak. Batát különben nyomban szabadlábra helyezték.

„Félre kell tenni a szakmában dúló kicsinyes torzsalkodásokat” — hangoztatták az erdélyi fakereskedők egyesülete arad országos közgyűlésén

Arad, november 21. Az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete 7-ik évi rendes közgyűlést Mezei Márton nagyváradai fakereskedő elnöke alatt, a nagy számban megjelent helybeli tagok részvételével vasárnap tartotta meg. Az elnök indítványára a közgyűlés hódoló táviratot küldött Öfelségének. Az egyesület vezetőségének évi jelentését Bán Vilmos egyesületi titkár terjesztette elő és igen hatásos szavakkal mutatótá reá arra, hogy a kereskedelem, de elsősorban a fakereskedelem az elmúlt évben sem tudta a pozícióját egy lépéssel sem előbbretolni és értékét elismertetni. A mezőgazdaság, az ipar és a termelésnek minden ága az iparpártolási kedvezmények és mindenféle megmutatózó támogatások révén intézményes védelmet nyer, a kereskedelemnek szakadatlan élet-halál harcot kell folytatnia azon felfogás ellen, mely azt feleslegesnek, improduktívnak, a termelő és fogyasztó közé feleslegesen beékelődött parazitának tekinti. A jelentés további részében felszólítást intéz a szakma tagjaihoz, hogy

félre kell tenni a szakmában dúló kicsinyes torzsalkodásokat

és azokat alá kell rendelni a szakma egyetemes érdekeinek. Ha mindig a közös érdekeket tekintjük, eljutunk abba a révbé, mely szebb jövőt es ennek a szakmának újbóli felvirágozását jelenti.

A közgyűlés azután hozzászólás nélkül elfogadta a múltévi zárszámadást, jóváhagyta a jövő évi költségeloirányzatot, mely után megjegyezte a választást, mivel az egész vezetőség mandátuma lejárt. Elnökké újból egyhangulag és nagy lelkesedéssel Mezei Márton nagyváradai fakereskedőt választották meg, ügyvezető alelnök pedig Altman Ede (Arad), Reisz Frigyes (Lippa) és Baciu Josif (Óthalom) lettek. Az egyesület diszelnökeivé Schlezinger Farkas (Arad) és Reiter Mór (Temesvár) választották meg.

Mezei Márton elnök meleg szavakban köszönte meg a maga és a megválasztott tisztikar nevében a kartársaknak immár harmadizben megnyilvánult bizalmát és rámutatott arra, hogy az egyesület vezetőségének a jövőben milyen rendkívül komoly munkát kell végeznie. Felhívást intézett a szakma összes tagjaihoz, hogy a legnagyobb összefogással tömörüljenek a vezetőség köré. Az egyesületnek a pusztá léte is már bizonyos erőt, értéket és tekintélyt jelent és mindenki részére megnyugtató tudat lehet, hogy létezik egy miniszteri jóváhagyással működő szerv, amely képviseli az érdekeit.

A kereskedő osztály elpusztul, hogyha nem tart össze, nem szervekedik és nem szövetezik.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Altman Ede szóvátezte a város legutóbbi sérelmes intézkedését, amely az uccákon történő teherárú szállítást szabályozza. A vasabroncs kerékű szekereket ugyanis nem szabad teljesen megrakni és ennek következtében egy vagon tűzifa beszállítása az eddigi 400 lei helyett 800 leibe kerül. A közgyűlés elhatározta, hogy ebben az ügyben panaszbadvánnyal fordul a kereskedelmi és iparkamarához. A közgyűlés több felszólalás után véget ért.

Szerdától kezdődőleg a

SCALA

a szezon egyetlen orosz-tárgyú filmjét mutatja be

A trojka

Charles Vanel és Jean Murat-tal

Ma kedden utoljára: Robin Hood kalandjai

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Két gyermeknépkönyha megkezdte áldásos működését

Több, mint 250 gyermek kap meleg ebédet

A szeretet és jószívűség egy sereg éhes száj és a hozzátartozó kicsiny emberi testcske téli tépálásait kezdte meg tegnap. Szent Erzsébet több, mint hétszáz esztendő előtt példaképe volt a szegények élelmézésének és az ő kötevényében változott át a kenyér a szigorú ellenőrzés tekintete előtt rózsává, majd a nyomorúság kunyhójában ismét izletes kenyérré. Szent Erzsébet emlékének hádoznak a temesvári katolikus női misszió szervezetei, hogy évente a neki szentelt napon nyitják meg a gyermeknépkönyhát.

Temesvárott tegnap óta két gyermeknépkönyha működik. Az egyik a józsefvárosi katolikus fiúiskolában, a másik az Erzsébetvárosban a Feldiorauca 14 szám alatt. A józsefvárosi katolikus elemi fiúiskola épületében a tornaterem előtti folyosó tizenkét órákor hangos volt patakfiúktól. Mindegyik kezében szorongatta az egy lelt, az ebéd árát. Veronika missziós testvér még egyszer végignézett a terített asztalokon, aztán kinyitotta az ajtót. A beözönlő apró had egyenkint átadta a maga egy lelt, aztán sorra kezelt mosni és az asztal köré telepedtek. Intérsé járultak, keresztet vetettek és imádkoztak: „Uram, Jézus, légy vendégünk, áldd meg, amit adtál nekünk!” Sándor néni, a szakácsné, az imádkozás után tált. Mindegyik gyermek kapott mély tányérral gulyásleveset, sok hussal és burgonyával, melléje két darab kenyeret. Akinek nem volt elég, kapott másodsor is. Aztán jutott minden gyermeknek két vastag szelet mákos kalács. Az első ebédelők után jött a második csapat, majd jöttek leánykák és fiúk más iskolákból is. És így lesz ezentúl tavaszig minden iskolánapon.

Az erzsébetvárosi Feldiorauca uca 14. szám alatt ugyancsak a déli harangszóra gyülekezett a gyermekcsereg, fiúk, lányok vegyesen. Mindegyik magával hozta az egy lelt és előre csillogott a szemük arra az örömrre, hogy majd jó meleg ebédben lesz részüik. Odalent a tágas pincéhelyiségben a misszió szervezet hölgyei Vuchetich Dórával az étükön már megfőzték számukra a finom húsleveset. Minden gyermek kapott levesébe egy darab húst és főtt burgonyát, két kenyeret melléje. Olyan mohón ettek, akár a farkasok.

A két gyermeknépkönyhán átlag kétszázötven gyermek eszik naponta. Jut ezenkívül a megmaradt ételből egy csomó szegény felnőttek is.

k. e.

— **IDŐJÁRÁS:** Változó felhőzet és a hőmérséklet emelkedése várható.

— Cáfolták Sztójadinovics londoni utazásának híreit. Belgrádból jelentik: A Német Távirati Iroda megbízható forrásból úgy értesült, hogy nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, a melyek Sztójadinovics londoni utazásáról forgalomba kerültek.

— A danzigi népszövetségi megbízott Varsóban. Varsóból jelentik: Burckhardt, Danzig szabadváros népszövetségi megbízottja és felesége szombaton és vasárnap Varsóban tartózkodtak, ahol a népszövetségi megbízott Beck lengyel külügyminiszterrel tanácskozott.

November 22.

Kedd

Cecilia, Fillimon, Tibor

1877. november 22-én született a szilágy megyei Erdmindszent községben diósadi Ady Endre költő, a legújabb magyar költészet reformirányának utódja és legkimagaslóbb alakja. Már zilahi diák korában is verselt. Első verskötete joghallgató korában jelent meg. Az egyetemet otthagyta, újságíró lett és előbb Debrecenben, majd Nagyváradon működött. Közben Párisban is tartózkodott, ahol megismerkedett a francia irodalom vele rokonszenző költőivel. Nagyváradon megalapította a Holnaposok irodalmi körét. Azután Budapestre került, ahol több lap munkatársa lett, majd a Nyugat című folyóirat szerkesztését vette át. Ady verskötetei sürű egymásutánban jelentek meg és a magyar irodalomban maradandó helyet biztosított magának. Lirája halhatatlanná tette a nevét. 1919. január 27-én halt meg Budapesten.

1757. november 22-én született Hofer András, a tiroli szabadsághős. Egyszerű vendéglős volt. Amikor Napoleon francia seregei bevonultak Tirolba, megszervezte a parasztságot és több ízben súlyosan megverte a franciákat. Győzelmei jutalmául Tirol császári helytartója lett. Később azonban nem tudott a franciáknak ellenállni és azok teljesen leverték mozgalmát. Hofert elfogták, halálra ítélték és 1810. február 20-án Mantuában agyonlőtték.

— **UJ CIGARETTA.** Az állami dohányjövédék igazgatósága elhatározta, hogy vasárnaptól kezdődően új cigarettát fajtát hoz forgalomba. Az új cigarettát neve: „Plugar special” és darabja 80 baniba kerül.

— **Agyonszúrták az uccán.** Bucurestiből jelentik: Gh. Mocanu fiatalember barátójával, Maria Benciucul, egy korszamban szórakozott, majd pedig este 10 órákor hazaindultak. Mocanu erősen ittas állapotban volt, amikor az uccán két ismeretlenlennel összeverekedett. Ezek megverték Mocanut és barátját és tovább álltak. Mocanu utánuk sietett, hogy hosszút aljon és ujra verekedés keletkezett, amelynek során az egyik ismeretlen kést rántott és leszúrta Mocanut, aki holtan rogyott össze.

Nagyarányu utépitési program a Bánság fővárosában

Temesvár, november 21. A városi mérnök-ség most állítja össze a jövő évi utépitési programot. Folytatják a mostani év folyamán megkezdett utmunkálatokat, ezenkívül pedig egész sor új utépitést végeznek. Kövezni fogják a következő uccákat: Épure, Baba Dochia, Pestalozzi, Eroilor de la Tisa körut, a Rózsakert mellett elhuzódó Rosilor-uccát, a harmadik kerületi Romulus uccát és a Porumbescu-uccát. Az első kerületben teljesen új köburkolattal látják el a Bredeanu-uccát, amely a városházánál kezdődik és a Mehala felé tart. Ezzel kapcsolatosan megindítják a Bredeanu-ucca tengelyében fekvő és az új továbbépitését akadályozó Csernojevics-ház kisépitését munkálatainak befejezését. A kisépitési eljárást a város már évek előtt megkezdte, azonban a háznak számos igényjogosultja közül egyesek külföldön élnek és ez hátráltatta a végleges elintézését. Most már azonban ezeket a nehézségeket mind legyőzték és a régi, rozott ház a jövő évben eltűnik a föld színéről, hogy a helyén modern ut folytatódjék a Mehala felé. A jövő esztendőben a következő uttest aszfaltozási munkálatait végzi a városi mérnökség: a Belvárosban a Victoria-banktól egészen a gyárvárosi hidig, aszfaltozzák és kocsiutatt látják el a Banatia-előtti Cebea-teret, ahol alkalmas helyet csinálnak autók állomására is. Számolnak azzal, hogy a Maria Regina köruton épülő helytartósági palota elé állandóan sok autó érkezik különösen vidékről és ezek fognak a helytartóság mözötti téren várakozni. Aszfaltozni fogják ezenkívül a Gyárvárosban a Titu Maiorescu ucca kocsiutját is.

Mozi

MŰSOR

KEDD, NOVEMBER 22.

APOLLÓ: Tom Sawyer kalandjai (angol film).
CAPITOL: Repülön Kinában (angol film).
SCALA: Robin Hood kalandjai (angol film).
RIVOLI: Bál a Metropolisban (német film).

— **Mennyire rokonszenves Európa.** Newyorkból jelentik: A közvélemény megfigyelése alakult intézet az európai államok iránti rokonszennvel kapcsolatban megvizsgálta amerikai állampolgárok álláspontját és ebből szavazást rendezett. A beérkezett szavatok eredménye a következő: Angliára esett százalék, 8 százalékkal kevesebb, mint 1927-ben, Franciaországra 12 százalék esett, 1 százalékkal több, mint 1937-ben, Németországra százalék esett, 4 százalékkal kevesebb, mint 1937-ben. Olaszországra 3 százalék jutott az múlt évi 2 százalékkal szemben. Jelentékeny emelkedtek a szavazatok Svájc és a skandináv államok javára.

— **Német püspökök harca a felekezeti iskóláért.** Berlinből jelentik: Berlin valamennyi katolikus templomában felolvasták a fővárosi püspök pásztorlevelét. A püspök felhívja a hívők gyelmét arra, hogy az egyik fővárosi kerületben a szülők nyomtatott formulát kaptak, amely felhívják őket, hogy gyermekeiket a községi iskolákba irassák be a nemzeti szocialista elv alapján. Preising püspök kérte a hívőket, hogy továbbra is tartsanak ki vallásuk mellett.

— **MEGHALT ATHANASIU, A FŐVÁROSI ROMÁN OPERA ISMERT BARITONISTÁJA.** Bucurestiből jelentik: Nagy megdöbbenést keltett tegnap a fővárosban Jean Athanasiumak, a fővárosi román opera első baritonistájának hirtelen halála. Olaszországban, Ausztriában, Németországban történt vendégerepléseivel nagy sikereit vettek, de ragaszkodott ahhoz, hogy művészi tevékenységét hazájában fejtsse ki és visszautasította a külföldi szerződéses ajánlatokat. Mindössze 52 esztendő volt.

— **A belvárosi katolikus bucsu.** A Temesvár-belvárosi római katolikus egyházközség vasárnap ünnepelte meg védőszentjének, Szent Katalinnak, ünnepét és az ezzel kapcsolatban templomi bucsut. Dél előtt féltizenegy órák összegyűlt a templomban Martzy Mihály elnövezetésével az egyházközség választmánya, valamint a hívek nagy serege. Plesz József kanonok, belvárosi plébános nagy papi segédlettel mondotta az ünnepi megmisét és erre az alkalomra a templomnak meg Mária Terézia királyné által adományozott, közel kétszáz esztendő történelmi értékű és műbecsi, gazdag aranyhímzéstől csillogó miseruhát öltött. Mire akart az egyházi énekkar Waschek Ferenc karnagy vezénylet mellett ünnepi miseéneket adott el. Nagymise után az egyházközségi választmán és az énekkar tisztelettel Plesz József kanonok plébánosnál.

— **Állatorvosi áthelyezés.** Isfan Marcu vágőhídi aligazgató-állatorvost a vágőhidről a városi főállatorvosi hivatalba helyezték át. Nyugalomba vonult Sokorói Ferenc főállatorvosi helyére.

— **SZŐRÉNYSZÉKVEI SEGÉDTANFELÜGYELŐK KINEVEZÉSE.** A szörényszekvei elemi iskolai oktatás ellenőrzésére a következőket nevezték ki segédtanfelügyelőkké: Alexa Nicolae a I. gosi járás. Soma Ioan a karánsebesi járás. Fista Nicolae az orsovai járás, Sandru Petru a teregovai járás, Vornic Simion a szákuai járás, Tulea Victor a bálinci járás, Suciu Dumitru a birkis járás Olariu Vazul a facsádi járás területére.

Patikák éjjeli szolgálata

Kedden, november 22-én a szoligati beosztás a következő:

A I. kerületben a Sft. Ioan uccában levő J. Galmasok gyógyszerháza.

A II. kerületben a Traian téren levő Kig. gyógyszerháza.

A III. kerületben a Miron Costin uccában levő Merckler gyógyszerháza.

A IV. kerületben a Bratianu uccában levő Dia. gyógyszerháza.

A V. kerületben a Corvin gyógyszerháza és U. kisodán Panaioth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szoligátot tart.

MIGRENO-NERVOSIN
COCOSEL
GASECKI
A FEJ-ÉS FOGFÁJÁST
NÁTHALAZT HÜLÉST
KERJEN EREDETI COCOSEL POROKAT

1938. november 23.

— **UJ TORONY A JÓZSEFVÁROSI TŰZOLTÁKTANYÁN.** A józsefvárosi tűzoltóaktany régi és fából való rozoga tornyát lebontották és helyére téglaából való szilárd tornyot építettek. Az új torony, amelyen a tűzörség számára az egész város területére kilátás nyílik, még az ősz folyamán elkészül.

— **EZÜSTLAKODALOM.** Pin'ea Vasile dr. józsefvárosi kerületi tisztviselő orvos és felesége, született Chiriti Valeria, vasárnap ülték meg házasságuk huszonötödik évfordulóját. Az ezüstitakodalmat pár frigyét Imbroane Ioan józsefvárosi görög keleti plébános áldotta meg újból.

— **AZ ÉPÍTŐCEH ALAPÍTÓ GYŰLESE.** Martin András elnöke alatt a temesvári építő, kőműves és ácsmesterek ülést tartottak, melyen elvből meghatározták az építőceh megalakulását. Az alapítási költségeket a megjelentek közösen viselik. A szervezési és előkészítő munkálatokkal Martin András építőmestert, Láng György kőművesmestert és Müller János gyarmatai építőmestert bízták meg.

— **Rendőrségi hírek.** Kovács Mária 48 éves római lakosnő feljelentést tett a rendőrségen, hogy vadházastársra súlyos tárggyal fejbe ütött. Az asszony koponyája betört. A mentők kórházba szállították. — Kovács János, a mehalai Alexandru-uccában lakó férfi összeverekedett Kovács Lajos 32 éves, Dobosán-uccában lakó kőművesrel, akit a mellén megsebesített. Kovács Lajost a mentők kórházba vitték.

— **Oroszországban letartóztattak egy angol repülőgépet.** Londonból jelentik: A Reuter-ügynök moszkvai jelentése szerint a szovjet hatóságok letartóztatták Grovez angol repülőgépet, aki magánrepülőgépen ment a Szovjetbe és Moszkvától 200 mérföldnyire északra szállott le. Grovez feleségét akarta kiszabadítani, akit a GPU ügynökei november 13-án letartóztattak.

— **Ernst Sándor temetése.** Budapestről jelentik: Ernst Sándor volt néppárti miniszter hétfő délután temették el nagy gyászüzennéssel a Kerepesi temetőben. A temetésen Imrédy Béla magyar miniszterelnök is megjelent.

— **Franciaország új berlini nagykövete elfoglalta állomáshelyét.** Berlinből jelentik: Von Ribbentrop német külügyminiszter ma fogadta Coulondeux új berlini francia követet. A hírek szerint az újonnan kinevezett francia követ ma este Berchtesgadenbe utazik, hogy átnyújtsa megbízó levelét Hitler vezér és kancellárnak.

— **AGYONTAPOSTAK A LOVAK EGY TIZENHÁROM ÉVES BÉREST.** Adariu Andrei tizenhárom éves szatmármegyei illetőségű béres Aurélián községben az egyik birtokos szolgálatában állott. Amikor a fiu este a szántás befejezése után szekéren hazafelé haladt, a lovak megbokrosodtak. Adariu Andrei meg akarta fékezni a megvadult állatokat, de lezuhant a szekérről. A lovak többszáz méterre keresztül magukkal hurcolták a fiut, akit őszetapostak. A súlyos sérülések következtében a fiatal béres meghalt.

— **A ROMANIA DE VEST ÖT NAPIG SZÜNETEL.** Az illetékes hatóságok a Románia de Vest című temesvári lapot, a mely a Románia bucarestii napilap melléklete, öt napra felfüggesztették.

— **HALALOZÁSOK.** Meghaltak: Vitian Iancu hatvanéves kereskedő, Ghilea Cristina hetvenöt éves, Gerstenhangset Károly harminc éves artista, Tripsa Mária tizennyolc éves munkásnő, Hurtonyi Mária született Ancea hetvenhat éves.

Az új 1938 1939 évi Arany Karácsonyi Album

a legnagyobb meglepetés és a legszebb ajándék karácsonyra. Karácsonyi ünnepén örömet akarnak szerezni mindenkinek, de különösen azoknak, akiket szeretünk. Az új Arany Karácsonyi Album összeállítót, a Bárd-Rózsavölgyi céget az a cél vezette, hogy a közönségnek az új album igaz örömet szerezzen. Az idei Arany Karácsonyi Album még a legnagyobb igénnyel várakozók számára is nagy meglepetés. Meglepetés mindenekelőtt a külalakja. Harmónikus színpompában ragyog a nyolc színben nyomott címlap és a külsőnek megfelelő őrvenedtes meglepetés gazdag tartalma is. Az új Arany Karácsonyi Albumban megtalálják mindenki az izlésének legjobban megfelelőit. Derűs öröm, jókedv, érzelmes nótázás, pattogó táncritmus árad szét a tartalomból. Az új album operettek és a legújabb hangosfilmek legjobb slágereit, modern tánadarabokat, magyar nótákat, chansonokat tartalmazza és minden szám népszerűséggel értékjelzett sláger. A legnépszerűbb zeneszerzők a legjellemesebb szövegírókkal találkoznak az Arany Karácsonyi Albumban, amely egy egész évre hangulatossá teszi az otthon. Hatvannégy oldalon harminchat sláger és mindez csak hat pengő.

— **Madancovici ezredes ismét Temesváron telepedett le.** Madancovici Richard ezredes, aki a tizes számú rojári ezred parancsnoka volt és évek előtt városunkban teljesített szolgálatot, visszatért Temesvárra és itt telepedett le. Madancovici ezredesnek városunkban számos ismerőse és barátja van, akik örömmel fogadták Temesvárotól való telepedését.

— **Visszaélés a városi adóhivatali főnök nevével.** Taranu Petru városi adóhivatali főnöknek tudomására jutott, hogy egy ismeretlen fiatalember az ő nevével visszaélve, szélhámoskodik. Az illető fiatalember felkeres kereskedőket és iparosokat. Taranu Petru fiának adja ki magát és apja nevében kölcsönöket kér. Taranu Petru felkéri a közönséget, hogy ha a szélhámos bárhol jelentkezik, füljeljék le és adják át a legközelebbi rendőrnek.

— **A nyugdíjkervények felülbélyegzése.** A temesvári pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya közli, hogy a nyugdíj megállapítása érdekében benyújtott kérvényre nyolc le okmánybélyeget és egyletes statisztikai bélyeget kell ragasztani. Csak a szabályosan felülbélyegzett kérvényeket veszik figyelembe.

— **Felgyújtották az arabok egy zsidó lapvállalat palotáját.** Jeruzsálemből jelentik: Ramlehen arab felkelők felgyújtották az Elissa zsidó lapvállalat székházát, amely teljesen elpusztult. A kár meghaladja a 70 ezer fontot.

— **MEGHALT GODOVSKY LIPÓT,** Londonból jelentik: Godovszky Lipót, a világhírű zongoraművész Amerikában, műtét után bekövetkezett szívgyengeség folytán hétfőn 68 éves korában elhunyt.

— **KÖZÖS VÉDELMI TERV BELGIUM ÉS HOLLANDIA KÖZÖTT.** Brüsszelből jelentik: Lipót belga király amszterdami útjának célja a két ország közös katonai védelmének előkészítése. Ezenkívül tárgyalni fogják az antwerpeni és a rotterdami kikötők közötti verseny megoldását.

— **Házasbálmódosítás lesz a magyar parlamentben.** Budapestről jelentik: Hétfőn délután Korniss Gyula, a képviselőház elnökeinek vezetése alatt pártközi értekezlet ült össze, amelyen Imrédy Béla miniszterelnök előterjesztette a házasbálmódosításra vonatkozó tervezet indokait, majd Tasnády Nagy András igazságügyminiszter előterjesztette a tervezetet és a javasolni kívánt módosítások lényegét. Az előterjesztéseket széleskörű vita követte.

— **Ki felelős a cséplőgép közelében támadt tüzért?** Két utvini gazdalkodó tulajdonát képező cséplőgép ez év augusztus elején Mindescu Nicolae temesligeti gazda udvarán működött. Ezen a napon tűz támadt, amely a gazda egész gabonáját és szomszédja szénakazát is elhamvasztotta. Mindescu és szomszédja bizonyosra veszik, hogy a tüzet a cséplőgép keményéből kipattant szikra okozta és ezért 150.000 lei kártérítést követelnek Wiesbacher Martin temesvári lakostól, aki a cséplőgép gépésze volt. A temesvári törvényesek tegnapi tárgyalásán a gépész hivatkozott arra, hogy a cséplőgép jó állapotban volt és a keményen keresztül azért nem volt védősíta, mert a gép különleges felépítése folytán ilyenre nincs szükség. Kijelentette, hogy véleménye szerint nem a cséplőgép keményén kipattant szikra okozta a tüzet. A gépész védője szakértők kihallgatását kérte, akiknek vallomása a felelősség kérdésében döntő fontosságu lehet, mert a gépészt nem terhelheti egyedül a felelősség. A törvényesek elrendelte a szakértők kihallgatását és a tárgyalást február hatodikáig alapolta.

— **Szlovákia követséget állít fel a Vatikánban.** Prágából jelentik: A szlovák kormány elhatározta, hogy követséget létesít a Vatikánban.

— **A VAKOKAT ÉS GYENGÉNÁTOKAT GYAMOLÍTÓ TEMESVÁRI EGYESÜLET KÖZGYŰLESE** Popovici Virgil dr. elnöke alatt folyt le a Mentőotthon nagytérjében. A megnyitót bezáró után az elnök felolvasta a vezetőségi jelentését és beszámolt az egyesület múlt évi tevékenységéről. Utána Constantinovici Ioan pénztáros a pénztárjelentést és a jövő évi költségvetést terjesztette elő, amelyeket a közgyűlés elfogadott. Maior Augustin dr. ellenőri jelentése után a közgyűlés megadta a felmentést a vezetőségnek, majd három évre új vezetőséget választott, mely a következő: elnök Popovici Virgil dr., alelnök Arteni Ioan dr., titkár Adam Ioan dr., pénztáros Constantinovici Ioan. A vezetőség többi tagja: Numian Constantin dr., Săuciu Iliené, a felügyelő bizottság tagjai: Demian Săușif dr., Maior Augustin dr., Mioc Livia. Sajti Mihály és Pausan Simion.

— **ZÜRICH TÖZSÉDEZÁRLAT:** Páris: 11.65, London: 20.81.50, Newyork: 442.87, Milánó: 23.30, Amszterdam 240.57.50, Berlin: 177.20, Prága: 15.15, Varsó: 83, Belgrád: 10, Bucaresti: 3.25.

RIVOLI - slágermozgó FIGYELEM!

Már sok film készült a szerelemről (majdnem mindegyik ezzel untatja a publikumot...)

MÉGIS

van 1 film, amelyek címe:

Leláncolt szenvedély

amely mindegyik között a legművészebb és legmerészebb

Ezt a filmet indítjuk diadalutjára szerdán, 13-án 9 órakor. — Kérjük a jegyekről előre gondoskodni!

— **ELGÁZOLTA AZ GÉPKOCSI.** Tegnap este a belvárosi Carmen Sylva uton autóbaleset érte Bonatiu Augustin temesvári munkást, aki egy teherautó kerekéi alá került. A teherautó sofőrjének kijelentése szerint menetközben egy fiatalember akart felugrani az autóra, de egyensúlyát veszítve, a kerekék alá zuhant. A sofőr megállította az autót, melyre felrakták a sebesült embert és a kórházba szállították. Bonatiu Augustin súlyos sérüléseket szenvedett és eszméletlen állapotban került a kórházba. Kihallgatni még nem lehetett és így a baleset körülményeit csak ma fogják tisztázni.

— **Előkelő vadászat.** Mocsonyi Anta udvari fővadászmeister fényi birtokán vasárnap nagy vadászat volt, amelyen a vendéglátó házigazdán kívül résztvettek Manu tábornok, Ghica herceg, továbbá az olasz és amerikai követsék. Az előkelő vadászokat a temesvári pályaudvaron való átutazásuk alkalmával Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Prapogescu Gheorghe ezredes-prefektus és Geormaneanu Dimitrie ezredes, csendőrségi felügyelő üdvözölték. A vadászat eredménye négyszáz fácán, háromszáz nyul és százöt fegyolgy.

— **Leégett takarmány.** Tegnap délután tűz támadt Zenk Jakab gazdalkodó Aradulul-uton lévő udvarán, ahol kigyulladt egy szénakazal. A tüzről értesítették a mehalai tűzoltóságot, amely rövid munkával eloltotta a lángokat. A szénakazal és a felhalmozott kukoricaszár elpusztult. A kár jelentős.

— **PREFEKTUSI KONFERENCIÁK.** A belügyminiszter a többi miniszterrel együtt elrendelte, hogy november és december hónapokban az egyes helytartóságok területén levő vármegyék prefektusai konferenciákat tartsanak. Ezeket közigazgatási, gazdasági, iskolai és kulturális kérdéseket vitatnak meg. A konferenciák eredményeképpen a prefektusok megteszik a szükséges javaslatokat a helytartóknak és az illetékes minisztereknek.

Rendelet bizonyos röpiratok és felhívások terjesztéséről és beszoállításáról

Dragalina Corneliu tábornok, a temesvári 1. gyaloghadosztály parancsnoka fairagason a következő rendeletet tette közzé:

1. szakasz. Tilos mindazon röpiratok, vagy felhívások nyomdai uton való előállítása, vagy bármilyen formában való őrzése, amelyek légiónosti jellegűnek fogva az állambiztonságra és a közrendre veszélyesek. Hasonlóképpen tilos ilyen természetű közlemények és röpiratok terjesztése és kiragasztása. Azok, akiknek birtokában ilyen természetű nyomtatványok vannak, a jelen hirdetmény közzétételétől számított tíz napon belül a katonai, rendőri, vagy csendőri hatóságoknál kötelesek azokat beszoállítani. 2. szakasz. Jelen rendelkezés ellen vétőket az 1938. február 11-én megjelent és az ostromállapotról szóló törvény 5-ik szakasza értelmében, 1 hónapát 2 évig terjedő elzárással büntetik. Az elzárással való büntetésen kívül a II. Carol király nevével elnevezett törvénykönyv 25-ik szakaszában előírt büntetések is alkalmazhatók. 3. szakasz. A rendelkezés elleni vétségek megállapítását az ostromállapot területén székeli katonai, rendőri és polgári hatóságok végzik. 4. szakasz. Jelen rendelkezés 1938. november 21-én lép életbe.

A Kereskedői Egyesületek Szövetségének fenntartása mellett nyilatkoztak a közgyűlés résztvevői

A jövő év elején tartandó rendkívüli közgyűlés dönt a szövetség létkérdéséről. Elismerés az eddigi tevékenység felett.

Arad, november 21. A Kereskedői Egyesületek Országos Szövetsége, az egész jövőjére kiható közgyűlést tartott Aradon. A közgyűlés érdekességét több fontos körülmény biztosította, de elsősorban az elnökségnek az a bejelentése, hogy a szövetség taggyűléseit rendkívüli közgyűlésre hívja össze, amelyen az intézmény további fennállásának, vagy megszűnésének kérdése kerül eldöntésre. Ennek ellenére, hogy a közgyűlés résztvevői támogatásukról és lelkesedésükről biztosították a vezetőséget, Domán Sándor elnök kénytelen volt ragaszkodni ahhoz az állásponthoz, hogy csakis abban az esetben vállalhatja továbbra is a szövetség elnöki tisztjét, ha a taggyűlések anyagi tekintetben biztosítják az intézmény életképességét.

A KERESKEDŐK ÉS A CÉHTÖRVÉNY

A közgyűlést — amelyen a taggyűléseket dr. Barabás Andor, a Sepsiszentgyörgyi Kereskedők Egyesületének elnöke, Popa Nicolae a Lippai Kereskedők Egyesületének elnöke, Endre Károly, a Temesvári Kereskedők Egyesületének főtítkára képviselték — Domán Sándor elnök nyitotta meg, majd a szavazatok igazolása következett, ezután pedig Szöllösi Zsigmond dr., a szövetség főtítkára számolt be az anyagi helyzetről és az eltelt munkakérvéről.

— Egy rejtelmes hang, a keserű őszinteség szava, — mondotta többek között — szakadatlanul a latin közmondást suttogja fülünkbe „primum vivere, dein philosophari!” — csak ha az élet lehetősége biztosítva van, akkor van értelme az okoskodásnak. A szövetség életének, a szövetség jövőjének van egy belső és van egy külső kérdőjele. A külső kérdőjele: a kereskedelmi és ipari főnökök hivatalos szakmai szervezeteinek tervezett új rendje, amelynek céljai ma még csak bizonytalan vázlatokban ismeretesek. Kormányzósági területenként alakítandó, városenként fiókokkal rendelkező, szakmánként elkülönített kereskedői és iparos szervezetekről van szó, önkéntes, tetszésből függő belépéssel. Ezek a kormányzósági szervezetek országos ünióban egyesülhetnek. Minden jel arra vall, hogy

a szervezetek nem akadályozzák meg az elismert jogi személyiségű és ezek szövetségének további működését

és nem teszik feleslegessé ezeket, a valamennyi kereskedő ágat egyetemes kereskedelmi érdekeiben összefogó és szélesebb területekre kiterjedő nem hivatalos szervezeteket, ameddig megvan és meg lesz a belső életképességük. A tervezett hivatalos jellegű kormányzósági szervezetek minden szakma kereskedő főnökeit külön testületekbe, céhekbe csoportosítanák, tehát külön szakmai érdekek kereteiben különülnének el a központi Ünióban együtt volnának is a kormányzóságonként és azokon belül még szakmánként is szétosztott szervek képviselői, ezek nem lehetnek egységes, összefoglaló, egyetemes kereskedő felfogás kifejezői. Viszont a területi határok fölöttől és szűkebb szakmai elkülönítéstől mentes egyesülések, mint a mi szövetségünk, szélesebb érdeklési és társadalmi rétegeket összefogva képviselnek. Hivatás is, lehetőség is van tehát a jövőre. De itt jelentkezik az említett másik nagy kérdőjele: a belső életképesség kérdőjele.

MAGARA HAGYTAK A VEZETŐSÉGET

A főtítkári jelentés világosan megnevezte, hogy a belső életképesség a nélkülözhetetlen anyagi erőalap megadásától függ. A szövetség vezetősége három évvel ezelőtt nagy lelkesedéssel vette át az ügyvezetést és hitte, hogy építeni lehet egy ország-rész kereskedőinek biztató támogatására. A vezetőség az eltelt három esztendő alatt szüntelenül élesztette a lelkesedést és visszatekintve a multra, megállapíthatja, hogy érdemes munkát végzett. Nem is fáradt bele a küzdelembe és a bizakodásba, de magára maradt. S így egyre határozottabban merült fel a kérdés, tudja-e Erdély és Bánság kereskedelme magát úgy megszervezni, hogy

fenn tudja-e tartani a szövetséget legalább is viszonylagos munkaképességében?

Végül a jelentés felemeltette, hogy a vezetőség sokszor saját személyes számlája terhére igyekezett közbenjárásokat végezni a felsőbb hatóságoknál. Így az áruzerkedési törvény időnként szigorított végrehajtásának felfüggesztésével kapcsolatos közbenjárás bizonyos nyugalmi állapotot eredményezett, erőteljes mozgalmat lefolytatott a szövetség a kis részvénytársaságok legkisebb adója, az italmé-
rők nyelvvizsgálója, a vasúti bérletek áremelése, a köolaj árszabályozása ügyében és különböző munka-

születi kérdésekben. A bélyegtvény és a repülő-bélyegtvény sok kétes és félremagyarázott rendelkezése miatt több ízben fordult a hatóságokhoz és sürűn nyújtott felvilágosításokat a hozzáfutóló taggyűléseknek. A jelentés után, melyet a közgyűlés nagy elismeréssel fogadott, Domán Sándor elnök indítványozta, hogy a jövő év elején összehívandó rendkívüli közgyűlésen döntenek a szövetség sorsáról.

A vezetőség tevékenységét felölelő főtítkári jelentéshez elsők Endre Károly (Temesvár) szölt hozzá. Megállapította, hogy azok az okok, amelyek a taggyűlések vonatott fizetésére vonatkoznak, nem érzelmi, hanem súlyos anyagi okok által határozt motívumokból fakadnak. A szövetségi kérdés fontos és nagyon kívánatos, hogy amíg az új életlehetőségek tisztázódnak, a szövetség tovább működjen.

— Az egyesületek nem hibázathatók a hozzájárulás összegeinek késedelmes fizetéséért, mert valamennyien a maguk keretén belül megvívják harukat. Kéne bánsági taggyűlés belső életébe tekinthettem be s mind nagyobb erőforrás híján küzködnék. Azt ajánlom, mielőtt a szövetség létéről, vagy megszűnéséről döntenénk, kérdezzük meg az egyes taggyűléseket, milyen erőforrást mozgósíthatnak a szövetség rendelkezésére és ennek alapján készítsük majd el az új költségvetésünket.

Engel Gyula, az Arad és Vidéke Fűszerkereskedők Egyesületének elnöke, továbbá Popa Nicolae (Lippa) szintén a szövetség fenntartása mellett szólaltak fel és javasolták, hogy érdeklődjenek a taggyűlések áldozatkészsége felől. Dr. Barabás

Victoria szálloda étterem (ezelőtt Roya) kávéház

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Józsefváros, Str. I. Brătianu 27. szám alatt, a volt Royal-kávéház helyiségeit teljesen, újonnan átalakítva és modernül berendezve,

VICTORIA

elnevezés alatt november 24-én, csütörtökön megnyitom. Nagy áldozatok árán a közönségnek egy kellemes szórakozóhelyet létesítettem, ahol elsőrendű ételek és italok szolid poigári áron, figyelmes kiszolgálással kaphatók.

Esténként Dimitriu Joci zenekara hangversenyez, Weszely Pál énekel. A közönség tálcol. Szives támogatást kér

ifj. Wátz József

Fütyörít felkeltik

Irta: SINKA ISTVÁN.

1.

Olyan lombos volt akkor a nyár, mint még soha. Lombos és csodálatos termékeny: Ha csak el bírt hullani valahol egy szem mag, az kikelt és dus lett és kövér lett, ha zab, ha árpa, ha napraforgó. Valahogy megmagyarázhatatlan az ilyen nyárnak a hatása...

... Úgy történt, hogy valami gyerek elszórt pár marék napraforgómagot. Rágtta egy ideig, aztán meguntta és játékos szeszélyel elvetette a porba. Csakugyan — szándék és terv nélkül bizonyosan. Mert mi szándék lenne egy gyerekben? Jó! Jó! De ha már elvetette, mért vetette a sövénykerítés mellé? Talán azért, mert azon verebek csiripeltek. Lehet azért, hogy azok felegyék. A gyerek nem tudhatta, hogy tavasszal már finnyások a verebek.

A sövény mellett kövér volt a majorudvar és porhanyós. Nyárra aztán kötöny levelekkel, ugyanolyan virágtányérokka himbálóztak a napraforgók. Jó párszáz fő. Egész takaros kis erdő.

Semmi jelentősége nem lett; volna ennek a kis napraforgóerdőnek. Hacsak az nem, hogy egy szép reggelen ott lettek meg a kasznárt. Egyetlen egy ütéstől zuhant oda. Látszott, hogy a csapást előlőri kapta. Kunkorikba borult és meghalt egy mukkanás nélkül... Ki tette? Hogy történt? Ki tudja? A csendőrök egy csomóba hajtották az egész majort: hiába! Jöttek-mentek, esőgött a kardjuk, táncolt alattuk a ló: hiába! Senki, semmi! A kasznárt eltemették, a major élete folyt tovább, a napraforgók is sárgalottak s a nyár is puha és gazdag maradt.

A csendőr, az aki a csillagokat viselte, azt szégyelte csak, hogy akkor éjjel a majorban pihenhetett. Reggel csak azt bírta megállapítani, hogy a kasznárt bottal csapták agyon. Összeszedték minden botot. Persze, minden bot, csak — bot, semmi egyéb. Került ott huszonöt is, amivel agyon lehetett csapni

egy embert... Szóval a botok hallgattak, a csendőrök meg hajkurázták a nagy semmit.

Egy hét mulva valaki azt mondta, hogy akkor este Fütyörít látta a majoron átmenni. Délcegen ment a ravasz. Szürét félvállra vetette. Emlékezett aztán már rá ez is, az is: igen, látták Fütyörít. S hogyha más nem, akkor bizonyosan ő csapta agyon a kasznárt. Fütyöri ez a nagy lökötő aki örökké észszütközésben van a törvénytől és a renddel. Hát igaz; ki is lenne más?

Ugy fogták el az örök csavargót hogy nekinyulva aludt a szil-tarcsai erdőn.

A csendőr, aki rábukkant, elébb a talpába rugott, aztán megkérdezte tőle:

— Ki kend?

— Mintha nem tudná, — dühösködött Fütyöri — Fütyöri vagyok!

— Na, éppen azért, nyujcsa kend a kezit.

Csattant a bilics és Fütyöri el volt fogva.

— Mi ez? — méltatlankodott.

— Bilincs! — nevetett a csendőr.

— Látom, — szomorodott el Fütyöri — de miért?

A csendőr boldog volt a jó fogástól, belemosolygott a termékeny nyárba, cigarettára gyujtot s csak aztán mondta:

— Hallotta kend, hogy avorcsapták a pankotai kasznárt?

Fütyöri bólintott:

— Igen!

— Igen? Na, oszt, mit szól kend hozzá?

— Azt, hogy kevesebb egy kasznárral.

A csendőr megszitta jól a cigarettát.

— Csak ennyit?... és csak így: egyvel kevesebb...?

— Bár mondhatnám, hogy kettővel — fortyant Fütyöri.

A csendőr közelhajolt Fütyörihez s az orra alá fujta a füstöt.

— Haragszik kend a kasznárookra... Mi?

Fütyöri félrefutotta az orra alá omló füstöt s mintha nem is bilincsbe lenne monda:

— A kasznárookra igen, de a csendőrökre leginkább.

A játékoskedvű csendőr azonnal lecsapott rá.

— Na, lássa kend, ez már beszéd! Most már csak annyit még: mivel s hogy csapta kend agyon a kasznárt?!

Fütyöri azt vélte hogy forog vele az egész szil-tarcsai erdő. Hogy ő csapta volna agyon a kasznárt? Ó Fütyöri! Ezért fogták el. Azt hitte, hogy megint valami kis lopás ügy. Mert igaz, hogy ő elhajtja az ürüket, le-lelovagol a Bánátba egy-egy jobbajta lovon s meg-megugrik a börtönből, ha teheti. — Ha ezért elfogják, jó: állja érte a vasat, mert — eszik az ember és iszik rá? De, hogy ő... hogy ő csapta agyon a kasznárt?... a... pankotait?... Hú!

A csendőr eldobta a cigarettát s most már kémenyen beszélt.

— Na, ne melázson, hanem ki vele!... Ember kend vagy mi a fene, nem holmi taknyos. Különbben is: akkor este ott járt kend, látták.

Fütyöri megcsörrentette a bilincset, aztán elnézett hosszán egy furcsa alakú ágat, hogy milyen jól ki lehetne azt faragni fakampónak, csak aztán mondta:

— Igen, de nem a kasznár végett.

2.

Másnap már ott állt Fütyöri a majorudvaron hat lovacsendőr között. Az a csendőr akinek a logmagasabb rangja volt; csak úgy a ló hátáról szölt oda neki:

— Ne tagadjon nincs értelme. Minket is kinez, aztán maga-magát is... Tudjuk, hogy itt járt akkor este.

Andor a kilépett egyesületek megkeresését is indítványozta.

Domán Sándor válaszolt a felszólalásokra. Kijelentette, hogy talán senkit sem hat át jobban a szövetség fenntartásának fontossága, mint őt. Talán elég rámutatni a szövetségre arra a nagy horderejű közbenjárására, hogy

sikerült az új cégjegyzékek terén legutóbb tapasztalható nehézségek kiküszöbölésére illetékes helyről nyomatékos ígéretet szerezni.

De szükség van a szövetségre azért is, hogy szervezeten álljon az alkalmazottak jól kiépített szakmai érdekelttségével szemben is. Tulzass nélkül kijelentheti, hogy ő munkatársának javarészt a szövetség ügyeinek intézésében tölti el, lelkesedés terén tehát nincs hiány, azonban egy intézmény fenntartásához nemcsak lelkesedés szükséges, hanem az anyagi erőforrás is. Ezért csakis abban az esetben vállalhatja a szövetség elnöki tisztjének ellátását, ha a taggyűlések gondoskodnak a szövetség életképességéről.

A férj által gyanúsított csábító a bíróság előtt kötelező vallomást tenni

Nem hivatkozhatik a kötelező gavallériára, — mondotta a bíróság, mert vallomásától egy családi élet nyugalma függ. A temesvári törvényszék érdekes döntése

Temesvár, november 21. Érdekes határozatot hozott a temesvári törvényszék egy válóperes ügyben. Kovács György asztalos tizenöt esztendő előtt kötött házasságot Molnár Magdával, akivel boldogan élt és frigyükből több gyermek is származott. Néhány év előtt, amikor a súlyos gazdasági válság Kovácsékra is ránehezedett, házukba fogadták albérlőnek Sisterics János kereskedelmi alkalmazottat. Sisterics pontosan fizette a lakbért, valamint a kosztprézt és ezzel valóban javított is a házaspár anyagi helyzetén. Egy napon azonban Kovács György úgy vette észre, hogy

a felesége és Sisterics között szerelmi viszony keletkezett.

Az asszony, akit felelősségre vont, ezt a dolgot tagadta, mindazonáltal nagy perpatvar után Sisterics Jánosnak távoznia kellett a házból. Ennek ellenére azonban Kovácsné és a kereskedelmi alkalmazott titokban továbbra is találkozott egymással. Az asszony egy alkalommal közölte férjével, hogy anyjához utazik vidékre, máskor pedig azt adta elő, hogy nagynénje látogatására megy. Az első alkalommal három, a másik alkalommal pedig két hétig volt távol. A férj azonban megtudta, hogy felesége nem az anyjánál és nem nagynénjénél volt, hanem először Balceiban furdözött, máskor pedig Bucurestiben szórakozott és pedig mindkét esetben Sisterics János társaságában.

— Mondtam már, hogy nem a kasznár vigett — védekezett Füttyöri.

— Hát mi végett?

— Maga előbb nyomozza ki, hogy ki csapta agyon a kasznárt, aztán majd én is megmondom miért jártam itt... Akkor íccaka maga is itt pihentette! Hátha én meg azzal állok elő, hogy maga csapta agyon...?

A csendőrt elbűntötte a düh. Meg volt róla győződve, hogy a kasznárral Füttyöri végzett. Ime, az nem is tagadja, hogy itt járt akkor este, látták is páran, de arra, hogy mért járt itt, nem akar felelni.

Táncoltatta a lovat és gondolkodott... Hát, igen, no várj csak!

Odavezették Füttyörét a napraforgókhoz. Azon a helyen kellett állnia, ahol a kasznár összerogyott. Hátha magába száll mégis ez a félvad csavargó? Álljon ott mozdulatlanul, ameddig csak az ina bírja, akár egy félnap, akár két nap. Mármost nincs más mód.

S Füttyöri bámulta a napraforgókat. Mikor elbűnt egy félnap, megkérdezték tőle:

— Vall, kend?

Hát se nézett, csak intett a fejével: — nem.

— Álljon, kend tovább!

Es Füttyöri állt. Nézte a napraforgókat. Nézni kell, hát mit csináljon? Egy fő, a legszeles, ott állt közvetlen mellette, majdnem, hogy surolta az arcát. Már talán századszor nézett végig rajta, amikor észrevette: egy kicsi részszög volt belefurúdván a napraforgószerű zöld héjába. Látszott, hogy nemrég furdóhatott bele, hisz a kiálló része fényesen csillogott még.

Egy kicsi részszög, vastagabb egy gyufaszálnál s olyan nagy, mint egy gyufaszál hosszúságának fele. Igen, akkora csak. Ostornyelket szoktak kiverni avval, meg a bűnkös-bot feje alatt, a bot

Klein Sándor (Arad) hangoztatta, hogy a szövetség az egyetlen szerv, amely erőt jelent. Endre Károly azt fejtette, hogy meg kell tartani helyén az elnököt, aki lelkének kincséből áldoz a szövetségnek. Juhász Gábor (Arad) áldozatkészen arról beszélt, hogy hajlandó a saját költségén néhány társával együtt felkeresni a taggyűléseket és hozzájárulásokról tanácskozni. Végül Domán Sándor újra megkérdezte a közgyűlést, hajlandó-e január végére, vagy február elejére rendkívüli közgyűlés összehívására utatitani az elnökséget, amelyen a szövetség fennmaradásáról, vagy feloszlásáról döntenek. Ehhez a közgyűlés hozzájárult, de a rendkívüli közgyűlés az elnökség beszerzi valamennyi taggyűlést álláspontját, hogy milyen módon járul hozzá a szövetség további működésének biztosításához.

A közgyűlés berekesztése előtt Popa Nicolae jegyzőkönyvi köszönetet indítványozott az elnök számára, az előterjesztéshez a jelen voltak egyhangú lelkesedéssel hozzájárultak, végül a közgyűlés az uralkodó életével ért véget.

Kovács György erre külön költözött a feleségtől és beadta ellene a válókeresetet.

A törvényszék több alkalommal tárgyalta már a válóperet, kihallgatta az asszonyt, aki tagadott és a férj tanúit, akik terhelően vallottak. A tegnapi megtartott újabb tárgyalásra megidézték Sisterics Jánost is, aki azonban a vallomást megtagadta azzal a megindokolással, hogy egyrészt gavallériája kötelezi arra, másrészt pedig azzal, hogy az új büntető törvény alapján esetleg eljárás indulhatna ellene. A törvényszék tanácsa hosszabb zárt tanácskozás után úgy döntött, hogy

Sisterics Jánost vallomásra kötelezi

és erre a célra a tárgyalást december 18-ra naponta el. Az indokolásban a törvényszék kimondja, hogy a férj által gyanúsított csábító köteles vallani, mert elsősorban kell figyelembe venni azt, hogy a férj meggyűdött: volt-e feleségének viszonya, vagy sem. A vallomástól egy családi élet egyensúlya függ és ezért

a vallomást a kötelező gavallériára való hivatkozással nem lehet megtagadni.

Ami pedig a csábító ellen indítandó esetleges büntető eljárást illeti, erre csak akkor kerülhetett volna sor, ha tettenérés esete forogna fenn. A folytatólagos tárgyaláson Sistericsnek elsősorban arra kell válaszolnia, együtt volt-e Kovácsnéval Balceiban és Bucurestiben és együtt lakott-e vele?

nyakába is szoktak ilyet verni. Az a, ni, jól ismeri ő. Na, igen, de hogy került ez ide? Gyerek nem szúrhatta bele; nem éri fel. Nagy meg nem játszik az ilyesmivel.

Nézte a szeget a napraforgó héjában. Igen, az, csakugyan, az. Az ilyet, ha beverik a bot nyakába, csak úgy eshetik ki onnan, ha már megreped egy kicsit a bot azon a helyen s így ütnek valami nagyot vele... Ugy ám! Igy van, csakugyan!

— Ne mozduljon, kend! — förmédt rá hátul a csendőr, mert Füttyöri olyan hirtelen fordult meg, mint a szél.

— Örmester ur!

A csillagos csendőr már ott is állt mellette.

— Itt vagyok Füttyöri! Meggondolta kend?...

Vall?

Füttyöri csak bámult. Nem, ő nem vallani akar. Mit gondolt ez a csendőr? Ő egy botot keres most... Egy botot, amivel a kasznárt leütötték. Azt a botot, amelyiknek a nyakából a szeg elpattant s belevágódott ide, a napraforgószerűbe.

— Egy bot... egy bot, kellene!... Egy olyan bot, örmester ur!...

— Milyen bot? Éledt a csendőr — az, amivel agyonütötték a kasznárt?

— Az! — lelkesedett Füttyöri — az! Apró kis részszegek vannak a nyakába verve.

Félcéper alatt ott voltak előtte a már régebben összeszedett botok. A csendőrök jól végezték feladatukat: minden boton, kis cédulán ott volt a neve, hogy kié, mié...

Füttyöri izzadt. Tudta, ha meglelheti azt a botot, azonnal lehull róla a vas. Izzalmában lábával rugta szét a botesomót és... és csakugyan ott volt előtte: egy hatalmas bűnkös-bot a nyakába részszegek verve, körül... de a szegek közül egy hiányzott. Látszott a helye.

Gyűlést tartott Temesvárott a Zsidó Hitközségek Szövetsége

Temesvár, november 21. A nyugati szertartású zsidó hitközségek szövetsége vasárnap gyűlést tartott Temesvárott naggyűlésre. A kongresszusra egybesereglettek Vágvölgyi Lajos dr. aradi, Weinberger Ernő dr. kolozsvári, Deutsch Ernő dr. brassói, Lenke Manó dr. lugosi, Löwenkopf Kálmán orsovai, Tennen Béla dr. lippai, Nobel Sándor dr. nagyszalontai, Seidner Géza karánsebesi, Sonnenschein Eliás pankotai és Friedmann József dr. szatmári főbbik, valamint a különböző erdélyi és bánági hitközségek világi kiküldöttei.

Fischer József dr. szövetségi elnök, volt kamarai képviselő nyitotta meg a kongresszust. Indítványára üdvözlő táviratot küldtek Carol királynak, Miron Cristea pátriárkának és Colan kultuszminiszternek. Megemlékezett a zsidó népek más országokban való megpróbáltatásairól és a zsidó összetartozás fokozásának szükségességéről. Szótölt a vallásoktatás és a héber nyelv-tanítás fontosságáról. Bejelentette, hogy a zsidó egyházak államsegélyének felelősségét kéri.

Nyíri Jenő bankigazgató, hitközségi elnök a zsidó áldozatkésztségről beszélt és a munkaszervezetéről. Löffler Géza dr. a józsefvárosi, Aranyosi Ignác dr. a józsefvárosi ortodox hitközségek üdvözlőtölt tolmácsolták. Nobel Sándor dr. a Zsidó Nemzeti Szövetség üdvözlőtölt hozta. Dr. Roth Dezsőné a Wizo jótékony egyesület, Brieszker Ezékiel dr. a szentföldi területszerző alap nevében szótölt. Drechsler Miksa dr. főbbi héber nyelven Isten áldását kérte a kongresszusra. A vasárnapi ünnepélyes közgyűlés után a kongresszus hétfőn belső ügyeket tárgyal.

Nehéz dolog három évig nem lopni

Comloşan M. és Evi V. varjasi napszámok ez év nyarán meg szünyet loptak Burger Jakab földjéről. Két mezőőr észrevette és elfogta őket. A temesvári törvényszék tegnap ítélt a két napszámot felett, akiket egyenként háromhónapi fogházra ítélt, de a büntetés végrehajtását három évre felfüggesztette. A két napszámot helynyugodott az ítéletbe, de Comloşan megjegyezte, hogy nehéz lesz a háromévi próbaidőre vonatkozó feltétel betartása, mert szegény ember és nyomorúsága miatt kénytelen volt idegen tulajdonhoz nyulni.

— Kie ez a bot? — kérdezte Füttyöri — mer evvel csapták agyon a kasznárt.

A csillagos csendőr dühöngött.

Füttyöri meg buzgón magyarázott:

— Nézzé örmester ur! Amikor ütötték evvel a bottal, a nyakából kipattant egy kis részszeg, lássa? Itt a helye, ni! Aziránt repedt is e kicsit ennek a botnak a nyaka. A kis részszeg meg itt áll a napraforgószerűbe furúdván... Vegye csak ki, oszt tegye ide, a helyeire. Az ám, mert az idevaló, innen esett ki.

A csendőr kivette a kis részszeget és beleillesztette a bot nyakába, oda ahonnan hiányzott egy. Passzolt.

— Fene furcsa! Ugy van, csakugyan! — ámult a csendőr.

Füttyöri nyujtotta a kezét.

— Le a vasat!

... Amikor félóra mulva elővezették a gulyást, már egészen beakonyodott. A vallatás négy fal között folyt le. Annyi azonban mégis kiszivárgott, hogy egy piros szoknya volt a dologban.

3.

A nagy izgalomban Füttyöről mindenki elfeledkezett.

Reggel a legelőkről bejött egy bojtárgyerek s cédulát hozott a csendőröknek. A gyerek azt is elmondta hogy egy gyönyörű lovon, a kasznár urán, vágatott el a hegvek felé. Önála csak addig állt meg, amíg a cédulát leadta.

A csendőr szétbontotta a papírost és elolvasta:

„Akkor este, mikor jószántomból jártam Pankotán, nem sikerült ezt a lovat ellopnom... most, hogy maguk odavittek, sikerült, köszönöm, más-szor ne kölcsenek fel, ha alszok az erdőn”.

= KÖZGAZDASÁG =

Anglia leszállította a román buza behozatali vámját

Ofelsége utazásának első eredménye. — Az angol tőke részvételének jelenlegi mérete és a terjeszkedési lehetőségek

Az angol kormány intézkedett, hogy a román buza importvámját tonnáként 9 schillinggel leszállítsák. Ezáltal a romániai származású buza éppen olyan behozatali vámmal jut be Angliába, mint a dominiumok termékei. A csökkentés lényeges és az vagononként 3500 leinek felel meg, vagyis kg.-ként 35 banit juttat a romániai termelőknek. Ez az első gazdasági kedvezmény, amelyet Ofelsége londoni tartózkodása alatt lefolyt gazdasági tárgyalások eredményeként Románia lakossága, megérez. Az angol kormány vámleszállító rendelete már életbe lépett.

A hirt nemcsak Romániában, hanem Angliában is kedvezően fogadták. A The Financial Times legutóbbi számában rámutat arra, hogy Románia és Anglia gazdasági érdekei egymást kiegészítik. A királyi látogatás lényeges lépés volt a gazdasági kapcsolatok megerősítésére. Most Anglián van a sor — írja a City lapja — hogy a barátságot kimélyítse, mert csak

Anglia közönye vezethet Németország gazdasági monopóliumához az európai államokban.

Angliának azonban nincs szándéka, hogy érdekköréit szűkebbre vonja, sőt új export-technikával akarja korábbi állását megerősíteni. Nagybritánia liberális politikája lehetővé teszi, hogy a végtelenségig megsokszorozódjon, ha köicsönösen a gazdasági liberáliszmus szelleme hatja át a kapcsolatot. Romániának számos terméke (petróleum, gabona, fa) világkereskedelmi cikk, míg ezeknek kitermelése végett tőkére és gépekre van szüksége, hogy ezáltal

az ország belső életstandardja emelkedjen,

másként a világpiacra az őt megillető helyet foglalhassa el. Anglia birtokában van annak a kereskedelmi és pénzügyi berendezésnek, amelylyel ezt a fejlődést segítheti. Ez a berendezés nagy sikerrel volt Törökországban felhasználható. A kérdés azonban nincsen elintézve azzal, ha a hitelkérdést a brit külkereskedelmi érdekekkel egybekapcsoljuk, hanem lehetőséget kell adni a román árukivitel emelkedésére.

A Financial Times azzal zárja cikkét, hogy a román kormány célja Ofelsége, II. Carol király vezetésével, hogy a föld és az altaj még fel nem fedett gazdagságait feltárassa. Az ország saját erejéből legyőzte a világháború eleje áradó hullámaikat és ma új boldogulás előtt áll.

Az Excelsiorban Cezar Popescu, volt ipari államtitkár cikket írt Anglia, illetve az angol tőke részvételéről a romániai gazdasági életben. Az

angol tőke beruházása Romániában körülbelül 5 milliárd lei.

amelyből 3 és 4 milliárd a petróleumiparra esik, ahol a következő vállalatoknál részes: Astra Romána, Steau Romána, Unirea, Dacia Romána. Ezenkívül a textil- és fémiparban van ér-

dekelve, teljesen hiányzik a faiparban, a vegyi és gyógyszeriparban. A textilipari részesedés 500 millió lei, míg a fémiparban érdekltsége van a következő cégeknek: Resica, Malaxa, Titan-Nadrag-Calan, Dunai Hajógyár és kisebb fémárugyaraknál.

Ha az angol tőke „penetrációjának” újabb lehetőségéről beszélünk, elsősorban a petróleumiparra kell gondolnunk. Az ország csökkenő petróleumtermelése mellett szükség van újabb kutatmányokra, amelyek sikere biztosra vehető, mert a ploestii vidéken

tekintélyes kiaknázatlan petróleumterületek vannak.

A jelenleg folyó kutatmányok aránylag zárt te-

Szintelt jogügyletek után is illeték jár

A központi bélyegbizottság határozatot hozott, amely szerint az a körülmény, hogy valamely bírósági ítélet egy jogügyletet érvénytelenít, nem mentesíti az ügyletkötőket az állami illeték megfizetéséről. Sőt, ha egy bírói ítélet, valamely tulajdonnak a visszaadását mondja ki, akkor kétszerezes illeték fizetésre, vagyis az átruházás és a bírói visszaraházás illetékei. A bizottság elgondolása az volt, hogy az állam minden esetben a harmadik szerepével bír, amelyre a felek közötti ügylet jellege nem hathat ki. Ha a felek — mások kijátszása végett — szintelt ügyletet kötnek, úgy annak pénzügyi következményeit viselniük kell. A határozat második része arra vonatkozik, ha valaki saját nevében vásárol, de később kijelenti, hogy más megbízottjaként járt el. Ilyen esetben az újbóli illeték terhét a felelőnek viselni kell, mert későbbi kijelentés nem igazolja a megbízotti jellegét.

Ártolyamok, gabonaárak

HÉTFŐ, NOVEMBER 21.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az ártolyamokban a devizafelár is befoglaltatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

— A Frigul alaptőkeemelésé. Frigul S. A. bucarestii részvénytársaság, amelynek hűtőtelepei vannak a határállomásokon, részvénytőkéjét 5 millió lejfel emelte. A vállalat új emízióját a régi részvényesek veszik át, akik az ellenértéket két részletben november 10-ig, illetve december 10-ig fizetik be.

Zárt palackokban való szeszes italok árusítása a szatocsüzletekben

A külön megadóztatás és pénzbüntetés érdekes esete

Krausz Olga temesvári szatocsüzletét két év előtt a patenta fixa alapján adóztatták meg, ami azt jelenti, hogy három éven keresztül ugyanazt az adót fizeti és adója ezalatt nem csökken, de nem is emelhető. Időközben a szatocsüzlet

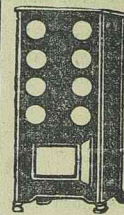
bevezette a zárt palackokban való szeszes italok árusítását

is, mire a pénzügyi ellenőrök, akik egy alkalommal megjelentek az üzletben, a zárt üvegekben árukat ital után külön adót vetettek ki Krausz Olgára és egyúttal negyven ezer lei pénzbüntetést róttak ki rá. Krausz Olga ügyvédje, Mihályfalvy Miklós dr. utján ez ellen a törvényszékhez fellebbezett és előadta, hogy úgy, a szokás, mint

a törvény alapján a zárt palackban való itálárúsítás egyik ága a szatocsüzletnek, tehát

a külön megadóztatásnak és a pénzbüntetésnek nincsen helye,

különben is a patenta fixa értelmében a szatocsüzlet adója három év alatt nem változtatható. A törvényszék a fellebbezés tárgyalását december 21-re tűzte ki. Mihályfalvy Miklós dr. ebben az ügyben a kereskedelmi és iparkamarához fordult és bizonylatot kért arra vonatkozólag, hogy a zárt palackokban való itálárúsítás egyik ága a szatocsüzletnek. A kamara ugyanezen az állásponton van és egy kereskedőkből álló bizottságot hívott össze a bizonylat kiadására és aláírására.

Megdráglult a tűzifa?

AKKORIS
olcsón fűtök
„ZEPHIR“

kályhával
10 kilógram fával fűt
egy normál szobát
24 órán át.

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

„ELITE” tüzhely-kályhagyára.

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket. Képviselet Timişoarán: Jäger József és Péter vaskereskedés, Bulev. Carol 36. Forgas Mátyas vaskereskedés, Strada Iancu Văcărescu 36. szám.

rületeken folynak és egy évben átlag 250 négyzetkilómétert ölelnek fel. Intenzívebb kutatás igen gyümölcsöző befektetés, mivel a román petróleum az európai kontinens jelentékeny részét ellátja.

Anglia fontos gazdasági érdeke, hogy a világrészek közötti kereskedelem kulcsa: a Duna deltája kiépüljön nagyméretű kereskedelmi kikötőkkel és Románia természetes pozícióját ki tudja aknázni a dunai kikötők megerősítésével.

— Előkészületek az EGE tavaszi vetőmagkiállítására. Az EGE a szokásos tavaszi vetőmagkiállítását az 1939 évben is megrendezi és pedig február 19—25. napján Kolozsvárt. Minden előző alkalommal igen szép sikerrel zárultak az EGE vetőmagkiállításai, amelyeken bemutatatta az egyesület Erdély felett és virágzó mezőgazdasági kultúráját. Az 1939. évi februári vetőmagkiállítás kapcsán tartandó gazdasági előadások ismertetni fogják az eddig elért eredményeket és meg fogják jelölni Erdély kisgazda népe számára a mezőgazdasági kultúra fejlődésének útját. A kiállítás alkalmat fog adni a gazdaközönségnek a legjobb minőségű nemesített vetőmagoknak közvetlenül a termelőktől, illetve a nemesítő gazdaságtól való beszerzésre. Bővebb felvilágosítást készséggel és díjtalanul nyújt az EGE egyszerű levelezőlapon való megkeresésre. Az EGE címe: Cluj-Kolozsvár, Str. Regalá 16.

— CSÖKKENTEK A KOMPENZÁCIÓS ÁRFOLYAMOK. Bucurestiből jelentik, hogy a kompenzációs árfolyamok angliai viszonylatban csökkentek. Így a gabonafont, amely 1445 árfolyamon cserélt gazdát, visszament 1410-re, a többi fontkompenzációk árfolyama hasonló arányban csökkent.

— A BANCA NATIONALA SZEREPE A DEVIZAPEREBEN. Devizaperekben szokásos kifogás volt, hogy a Banca Nationala nem illeti meg az a jog, hogy a bírói határozat; ellen jogorvoslatot éljen, mivel csak az államot lehet félnek tekinteni. A devizatörvény 1937. évi módosítása ugy oldotta meg a kérdést, hogy elismerte a Banca Nationala beavatkozási jogát. A semmitőszék egy campulungi cég ügyében afelett döntött, hogy az 1937-iki törvény életbelépte előtt a Banca Nationala által beadott fellebbezés hatályos-e. A semmitőszék megsemmisítette a bucarestii ítéletáblának ez-ügyben hozott ítéletét és kimondotta, hogy az 1937. évi törvény visszaható hatállyal bír a törvény életbelépte előtt beadott fellebbezésekre.

— BUCURESTIBEN MEGKEZDŐDTEK AZ OLASZ—ROMÁN GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK. Bucurestiből jelentik, hogy oda tegnap megérkezett az olasz küldöttség, amely a román—olasz gazdasági tárgyalásokat van hivatalba megkezdni. Az olasz küldöttség vezetője a bucarestii Banca Comerciala si Romana volt vezérigazgatója, aki tökéletesen ismeri a romániai viszonyokat. Érdekeltek körökben azt hiszik, hogy a tárgyalásokat, amelyek ugy Romániára, mint Olaszországra nézve nagy fontosságúak, aránylag rövid idő alatt be lehet fejezni.

— Olasz tőke Romániában keres elhelyezkedést. Bucurestiből jelentik: A Tempo jelentése szerint beavatott kereskedői körökben úgy tudják, hogy nagyfontosságú tárgyalások folynak Olaszországgal olasz tőkének különböző vállalkozásokban való befektetéséről. Már több irányban megegyezés is jött létre és megalakult egy részvénytársaság, amely a textilnövények ipari felhasználását tűzi ki célul.

— A TEMESVÁRI CEGHIVATAL HIREL. A Caracani asztfalt és mészgyár Wonnar Richardot cégjegyözővé nevezte ki. A Karner Ede r. t. Faracasan Nicolae igazgatósági tagot törölte és helyettesítette Dogariu Virgil dr.-t, valamint Hiott Jean ügyvédet választotta meg igazgatósági tagnak. A Tipografia Romaneasca nyomdávallett bejelentette, hogy eddigi három millió leies alaptőkéjét másfél millió leire szállítja le.

SPORTSEMÉNYEK

A Ripensia szereplése Nagybányán

A Kinizsi itthon szenvedett vereséget. — Eldöntetlen állt a két aradi favorit küzdelme

A nemzeti bajnokság utolsóelőtti fordulóján néhány meglepetészerű eredmény is adódott először is ennek számít a Ripensia súlyos veresége Nagybányán, ahol a Kárpát FC. nagyszerű játékkal kényszerítette megadásra a bajnoksapatot. Ugyancsak meglepetés az utóbbi időben nagyszerűen szereplő Kinizsi veresége, amelyet Temesváron szenvedett el a lelkes Viktoriával szemben. Az aradi csapatok küzdelme igazságos döntetlent eredményezett. A munkácsapat a mezőnyben többet mutatott, azonban a Gloria lelkesedésével és nagy küzdeni akarással ellensúlyozta az AMTE rohamait. A Gloria még akkor sem veszítette el a fejét, amikor ellenfele már kétgólos előnyre tett szert és sikerült is neki az utolsó hat percben egyenlítésre. A Rapid kemény küzdelem után szerezte meg Resicán a győzelmet, míg a Juventus biztosan győzött a Ploestii Tricolor letört csapata ellen.

Kárpát FC—Ripensia 3:0 (7:0).

A nagybányai csapat igazolta jó hírét és nagyszerű formáról tett tanúságot, amikor a bajnoksapatot határozott fölényben játszva kényszerítette megadásra. A Ripensianak ez az eredmény annál kellemetlenebb, mert így lemondhat arról, hogy az első helyet elfoglalja. Ez még akkor sem következtethet be, ha történetesen a Venus Ploestiben kikapna. Az első féldő góliját Szőke lőtte, szünet után Crean növeli a gólelőnyt, majd Telegdy 11-es büntetőből beállítja a végeredményt. A Ripensia szét-eső játékokat mutatott, csatárai a kapu előtt határozatlanok voltak.

Victoria—Kinizsi 2:0 (0:0).

A Kinizsi csapata az utóbbi hetekben nagyszerű játékkal és még szebb eredményekkel örvendeztette meg híveit, így a Victoria elleni vereség kellemetlenül hatott. A csapat ezután nem játszott olyan jól, mint például Aradon a Gloria ellen, ezzel szemben a Victoria végig ötletesen és eredményesen dolgozott. Döntetlen féldő után a kolozsvári csapat teljesen leszorította ellenfelét. Szántai lövését Koss „rosszul” fogja, mert a labda a jól érkező Capusan elé pattan, akinek lövése nem téveszt célt. Később Szántai messziről küldött lövését a Kinizsi kapusa elnézi és a labda a hálóba esik. 2:0. A Victoria győzelme megérdemeltnek mondható, mert egységesebben játszott ellenfelénél.

AMTE—Gloria 2:2 (1:0).

Nemzeti bajnoki mérkőzés a Gloria pályán. Bíró: Milivoi.

A Gloria indítja el a labdát, azonban az AMTE támadásai kezdenek kibontakozni. Már az első percekben nagy veszély van a Gloria kapuja előtt. Batrin szabadrugása kapu mellett süvít el. A Gloria támadásai sorra ellakadnak az AMTE kitűnő fedezetorán. Az egyik támadásnál a labda Kovács kezét érinti, de a bíró nem ad büntetőt, mert nem látott semmi szándékoságot. Ugyanez a helyzet a Gloria kapujánál is, ahol Varjassy érinti kézzel a labdát. Negyedóra változatos játék után a munkácsapat megszerezte a vezetést. Batrin szalad le a szélen. Theimler rosszul szalad ki.

a szélső labdája Bermoserhez száll, aki hálóba nyomja a labdát. 1:0.

A Gloria ellentámadásba megy át, de Micola lövése célt téveszt. Volentir kelt ijedelmet, mert a labda mellé rug, amely így Bernák elé kerül, akinek lövése azonban az oldalhálóba vágódik. Batrin végez ezután szabadrugást, amelyből sarokrugás lesz, Theimler csak újabb kórner árán bír menteni, ezt Batrin kapu mögé rugja. Marienuti Ignától kap nagyszerű labdát, a szélső nagy

lövést ereszt meg kapu fölé. Varjassy szabadrugását Igna 11 méterről kapu mellé rugja.

Szünet után a Gloria azonnal támadólag lép fel, de az AMTE védelem egyelőre mindent tisztáz, két sarokrugást is kiharcol a Gloria, ezek eredménytelenek. A játék kezd eldurvulni. A bíró közepre hívja a játékosokat és szigorúan figyelmezteti őket, hogy játszanak sportszerűen. Volentir erőlyes szereplése szabadrugáshoz jutja az AMTE-t. Szaniszló áll neki a labdának, kapura ivelt labdáját Theimler kiüti, pontosan Batrin fejére, akinek

a feje se nyomán 2:0-ra vezet az AMTE.

A játék keménnyé válik és már úgy látszik, hogy az eredmény nem változik, amikor Codreanu előreadott labdáját Fritz kapura lövi.

A labda Gerold hase alatt a hálóba surran.

2:1.

A Gloriát láthatóan fellelkesíti a gól, mert most már egyre-másra rohamoz. Kovács szabálytalannul igyekezik szorítani Marienut, a bíró azonban nem fúj, mert a labda továbbra is a Gloria-játékosnál maradt. Marienuti egyedül száguld a kapu felé, majd nagy lövést ereszt meg.

A labda az oldalról a hálóba pattant.

2:2.

Igy tehát a nagy fordulóval kísért helvi rangadó igazságos döntetlen eredményt hozott.

Az AMTE ezúttal nem mutatta megszokott jó formáját. A Gloria inkább lelkesen, mint tehetősiesen játszott. A munkácsapat legjobbjai Szurdi és Szaniszló voltak, a támadóorban Batrin igyekezett. A Gloria erőltetésében Varjassy nagy munkát végzett, a fedezetsorban Micola és Codreanu játéka tetszett, míg a csatáorban Tudor és Fenegar mozogtak jól. Milivoi jól vezette a mérkőzést.

Juventus—Tricolor CFV 2:0 (0:0).

A Juventus csapata nivótlan játék után győzte le a kemény ellenállást kifejtő Tricolor együttesét. A mérkőzés csak kevés számú közönséget vonzott. A fővárosi csapat állandóan támadott, a csatárok lövéseit azonban nem kísértc szerezence. Az első féldőben Proszler, aki egybként a mezőny legjobbja volt, egyéni játék után megszerezte a vezetést. Szünet után ugyancsak ő állította be a végeredményt is.

FC Rapid UDR 1:0 (1:0).

A megerősített UDR nem bírta megakadályozni a vasutas csapat győzelmét. A resicai csapatban már játszott a TMAC-tól átvett Zsizsik is. Baráthy szerezte az egyetlen győzelmet jelölő gólt. A honi csapatnak aikama lett volna egyenlíteni, mert Wetzer büntető területen belül Negrut felvágta, a bíró azonban a labdát a 16-osra helyezte és onnan itélt szabadrugást. Érdekes, hogy Auer csapata annak ellenére, hogy megszerezte a győzelmet, mégis az alsóbb régiókban tanyázik.

A NEMZETI BAJNOKSÁG UTOLSÓ FORDULÓ EREDMÉNYEI

Venus	10	7	3	—	24	7	17
Kárpát FC.	10	5	3	2	18	13	13
Ripensia	10	5	3	2	27	19	13
Victoria	10	5	—	5	21	15	10
Juventus	10	5	—	5	21	16	10
AMTE	10	4	2	4	22	25	10
Sp. Studente	10	4	2	4	14	18	10
Rapid	10	3	3	4	14	10	9
Kinizsi	10	3	3	4	24	23	9
Gloria	10	2	3	5	11	25	7
Tricolor	10	3	—	7	7	22	6
UDR	10	1	4	5	8	16	6

A KERÜLETI BAJNOKSÁG EREDMÉNYEI.
Az elsőosztályú bajnokság vasárnapi eredményei a következők voltak: Electrica—Jimbolia 6:0 (3:0). Jandarmi—Politechnica 1:1. (1:0). Fratelia—Progressul 6:2 (3:1). Banatul—Vulturi 2:0 (1:0). A másodosztályú bajnoki mérkőzések eredményei a következők: Dura—Ancora 3:1 (1:0). Patria—Kadima 4:1 (3:0). Victoria—Fortuna 1:1 (1:0). III. kerületi FC—CSHN 5:2 (1:2).

Mi lesz vasárnap?

Nemzeti bajnokság:

Aradon: AMTE—Kárpát FC,
Temesváron: Ripensia—Gloria,
Bučurestiben: Sportul Studentesc—Kinizsi,
FC Rapid—Victoria,
Resicán: UDR—Juventus,
Ploestiben: Tricolor—Venus.

Foto-Sport-Optik

Fotolaboratorium
„Agfa”, „Kodak” és „Voigt-
länder” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara I,
Strada Solderer 11.

A Ferencváros vezet a magyar nemzeti bajnokságban

A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján a Hungária súlyos csapást mért az Újpesten, amely egy percig sem tudott ellenállni a kék-fehérek ostromának. A Ferencváros újabb nagy győzelmével az élre került, így az ősi bajnokság aligha lesz elvitatható tőle.

Ferencváros—Boeska 5:1 (2:0).

Fradi ostrommal indul a játék és Gyetvay már az első percekben megszerezte a vezetést. Sárosy dr. újabb gólt majd szünet után Sárosy III., Tancos és Kemény révén ér el újabb gólokat. A Boeska előlét Hajdu rugta.

Hungária—Újpest 6:1 (3:1).

Az Újpest csapata váratlanul nagy gólarányú vereséget szenvedett a Hungariától. Az első gólt az Újpest szerezte meg Zsengellér lövése nyomán, amelyet azonban Titkos csakhamar kiegyenlített. Kardos és uira Titkos gólyaival 3:1-re vezet a Hungária. Szünet után az Újpest teljesen visszaesett és a Hungária újabb három góllal terheli kapuját. Az újabb gólokat Kardos 2 és Titkos lőtték.

Szeged FC—Kispest 2:0 (0:0).

A Kispest vereséget szenvedett Szegeden, a gólokat Bogdán és Nagy szerezte meg.

Szolnoki MÁV—Budafok 2:1 (1:1).

Kovács lötte az első gólt, ezt Selmecci egyenlítette ki. A győztes gól Horváth érdeme. Szürketaxi—Póbus 3:3 (2:1).

Kiszei révén vezet a Szürketaxi, Solti egyenlít, majd Takács II. megszéri a vezetést. Újra Solti az, aki egyenlít. Erős iramban folyik a játék, amelynek folyamán Kiszei gólya a vezetést jelenti — de Solti most sem hagyja magát és szép lövéssel egyenlít.

Zugló—Nemzeti 1:1 (0:0).

Gólnélküli féldő után, a 2-ik féldőben Fekes megszerezte a vezetést, de a Nemzetinek sikerült kiegyenlitenie, sőt újabb gólt is ért el, amelyet a bíró nem adott meg.

Elektrómos—SSE 4:0 (1:0).

Góllövők: Sárdi és G. Tóth.

NYILTTÉR

(E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

Köszönetnyilvánítás

Ezton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen jó felelősségem és szeretett jó anyánk elhunyt alkalmából részvétnyilatkozataikkal felkerestek és drága halottunkat utolsó útjára elkisérve, fájdalunkat enyhíteni igyekeztek.

SIDÓ GÁSPAR ÉS GYERMEKEI

A Katolikus Népszövetség ünnepei Orsován és Aurélházán

Temesvár, november 21. A Katolikus Népszövetség orsói tagozata vasárnap Szent Erzsébet tiszteletére ünnepélyt rendezett. Az ünnepségen a Katolikus Népszövetség hánsági központja részéről résztvettek Meiszner Vilmos elnöki tanácsos és Schronk Vilma egyházközségi nővér. Délelőtt Kleitsch József plébános nagymisét és prédikációt tartott, délután pedig a Katolikus Otthon zsúfolásig megtelt nagytermében nagy közönség előtt, szavazás műsor pergett le. A királyhymnusz elneklése után Schronk Vilma egyházközségi nővér ismertette a Katolikus Népszövetség fontosságát és működését. Gvűjtő Mária iskolás leányka elszavalta Tekei Dezsőnek „Amikor az Isten gvűvő” című versét, majd nagy fetszés mellett szinre került Kleitsch József plébánosnak „A szent asszony hatalma” című vallásos darabja, amelynek szerepét a leánykák tartják és az iskolásgyermekek játszótták. Piaci Dezső szavalata után Meiszner Vilmos beavált Szent Erzsébetről ismertette életét és buzdította a jelenlvtöket, hogy a felebaráti szeretetben és a hitkönyvkodásban igyekezzenek a nagy szentet utánozni.

Aurélházán a Katolikus Népszövetségnek nemrég megalakult tagozata vasárnap szintén

ünnepeket rendezett, amelyen a bászági központ részéről Lázár László elnöki tanácsos és Risztics György dr. ügyész vettek részt. A teljesen megtelt templomban Bojhos Mihály Temesvár-józsefvárosi káplán mondta a nagymisét és a szentbeszédet, utána pedig a szövetkezeti házban Pflug János ujvári esperes-plébános elnöklelte alatt közgyűlés volt. A gyűlést a királyhymnusz elneklésével kezdték, majd több szavaltat következett, amelyek közül legjobban tetszett a Zsizsik Ferenc által előadott Mecs László költemény. Lázár László beszédében arra buzdította a Katolikus Népszövetség tagjait, hogy a pápa szellemében dolgozzanak, hassa át őket a szeretet és az öszvetartás, a családi érzés és a hit. Risztics György dr. a gyermekvédelemről beszélt és hangoztatta, hogy a szülőknek nem csak a gyermekek testi ivoltáról, hanem lelki neveléséről is kell gondoskodniok. Felszóltat ezután a községi jegvző, felhívta a jelenlvtöket, szívleljék meg a hallottakat, éljenek vallásosan, mert nev hasznos polgárai lesznek az országnak is. A Katolikus Népszövetség aurélházai tagozati elnökének zárószavai után a gvűlés az eucharisztikus hymnusz elneklésével véget ért.

marazene. 22.45: Lemezek. 23.20: Tánczene. Milánó. 20.30: Könnyű zene. 22: Operett, utána tánczene. Strassburg. 21.30: Ének. 22.10: Közvetítés a párisi vígoperából. Varsó. 20: Zenekari hangverseny. 21: Könnyű zene. 22: Operaszíndarabok. 23.15: Férfikar.

SZERDA, NOVEMBER 23.

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Mandolin-zenekar. 18.25: Mítica Scantoi zenekara. 19: Kamarazene. 20: Művészeti krónika. 20.15: Szalonzene. 20.55: Dr. V. Voiculescu előadása. 21.10: Mira Sobolewska énekel. 21.30: Kamarazene. 22: Hírek. 22.15: Szinjáték. 23: Hírek. 23.15: Petrica Motoi zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Ocskay László. Felolvasás. 11.45: Beregszász. Felolvasás. 1.10: Károlyi Árpád cigányzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Országos Postászenekar. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diákfelőra. 5.45: Hírek. 6: Ez a világi piac. Előadás. 6.30: Antal István zongorázik. 7: Időszerű lélegtalmi kérdések. Előadás. 7.15: Hegedűs Gyula és cigányzenekara. 8: Hírek. 8.25: Hercegisasszony. Operett előjálékkal két felvonásban. 10.20: Hanglemezek. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11.05: Lalo: Gordonkaverseny. (Hanglemezről). 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.40: Operaházi Zenekar. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.30: A nagy angol arcképfestők. Előadás. 7: Hegedűs Gyula és cigányzenekara. 7.30: Olasz nyelvoktatás. 8.15: Szalonzene. 9.30: Hanglemezek. 10: Hírek.

Bécs. 21.10: Táncest. 23.30: Dalos-zenes vidám bécsei est.

Belgrád. 19.15: Lemezek. 22: Dalok. 22.45: Lemezek. 23.15: Tánczene.

Milánó. 20.30: Lemezek. 22: Ének- és zongorahangverseny. 21.30: Zenekari hangverseny. 22.30: Szimfonikus zene.

Varsó. 22: Chopin művek zongorán. 23: Operaelőadás.

Rádió

KEDD, NOVEMBER 22.

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Jean Sibiceanu zenekara. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Hanglemezek. 19.55: Alex Badauta előadása. 20.10: Hanglemezek. 20.50: Chr. Musculeanu előadása. 21.05: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek, sport. 22.15: A hangverseny folytatása. 23: Hírek. 23.15: Costica Tandin zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Ruszin népszokások. 11.45: Divatos arószokók. 1.10: Lenhardt Ilona énekel. 1.45: Hírek. 2: Hanglemezek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6: Beszékart-zenekar. 7: Gvűr megvívása. Előadás. 7.30: Hanglemezek. 8: Hírek. 8.25: Andras Szegovia gitárestje. 9: Homér és Osszian. 9.35: Vidák József és cigányzenekara. 10.35: Hírek, időjárásjelentés. 11: Linz Mária hegedül. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szalonzene. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.05: Beszékart-zenekar. 7.30: Mezőgazdasági felőra. 8.30: Francia nyelvoktatás. 9: Beethoven-lemezek. 10: Hírek.

Bécs. 19.25: Burgenlandi dalok. 23.30: Szórakoztató zene.

Belgrád. 19.15: Tánczene. 21: Népdalok. 21.30: Ka-

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyönyvegy hirdetés szavankint egy leu. Házaság és Levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Küttli. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Allást keres

Okleveles jegvző, 25 évi gyakorlattal, önálló munkaeső, román, magyar és német nyelven írtas, azonnali belénekléssel (ese'leg 3 hónarra is) alkalmazást keres. Cím Demeter Ludovic Covasint, jud. Arad. 2743

Nagy vesorákra, esküvőkre, zsurokra a lecfinomabb ételk készítését vállalom. Nagy gyakorlattal rendelkezem. Kovács Zsuzsana, III., Str. Diaconul Coresi 24. 2712

Szorgalmas tisztá asszony nagytakarításokat, mosást, vasalást vállal, nagy gyakorlattal. Cím a kiadóban. 3016

Középszkolát végzett, perfekt román, magyar gyakorlattal bírő úrileány, gyermek mellé ajánlkozik. Cím a kiadóban. 2748

Alkatmazás

Mindenes szakácsnő éves bizonyítványokkal december 1-re felvétetik. I. Str. Peles 7. (TMTE sportpálya mellett). Jelentkezés 9—11-ig és 3—5 óra között. 2740

Lakás

Elegánsan bútorozott szoba külön bejárattal, fürdőszobahasználattal, két személynek, esetler ellátással december 1-re kiadó. Cím: IV. Str. Mircea Voda 3. 2700

Bútorozott szobát keres átutazóban lévő házaspár, pár napra. Címeiket „Fürdőszobás” jelígre a kiadóba kérem leadni. 2330

Adás-vétel

Ealdó férfi-öltöny és télikabát. IV. Str. I. Brătianu 29. III. 2. 2738

Allandó rakatár zománc és fekete tűzhelyek ben a készítőnél. Oleső árak **Pozmor Vilmos** III. Piata Axente Sever 2. (fost Str. Feldioara 23.)

Zongorás és pianinók minden árban és minőségben, nagy választékban. Márthénál II. Str. Dorobantilor 57. Telefon: 44—09. 2746

Ad-Kalehról Rahát (szultánbenvír)

Legcfinomabb rózsza, narancs, vanília, málna, citrom, barack és csokoládé kímérve, vagy szép kivitelű csomagolásban tejszész szerint nagyobb darab, vagy apróra vágva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegessé lei 60. — Lokum lei 86 árban, postán, vagy vasu'on promt szállít **Matic Mihály, Orsova** Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Ha szép akar lenni?

Használjon KÜLKA-féle **Uliom-tejkrémét, liliom-tejszappant és liompuvert, három színben.** Kapható kizárólag a **Városi gyógyszertárban** a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C. Brătianu.